

HRVATSKI ZAVOD ZA ZAPOSŁJAVANJE

ANALITIČKI BILTEN

GODINA XX.
BROJ 4

ZAGREB
2018.

Nakladnik:

HRVATSKI ZAVOD ZA ZAPOŠLJAVANJE
Radnička cesta 1, Zagreb

Telefon - centrala: (01) 612 60 00

Telefon uredništvo: (01) 612 60 90

Telefax: (01) 612 6038

Elektronička pošta: analiticki.bilten@hzz.hr

Internetske stranice: <http://www.hzz.hr/>

Za nakladnika:

Ante Lončar
ravnatelj Hrvatskog zavoda za zapošljavanje

Urednik:

Darko Oračić

Izlazi četiri puta godišnje

ISSN 1849-3386

SADRŽAJ

- 1 Kretanje registrirane zaposlenosti po djelatnostima i županijama..... 4**

- 2 Relativan opseg zapošljavanja i sudjelovanja u aktivnim mjerama politike zapošljavanja po županijama 19**

- 3 Brzina zapošljavanja po županijama, ukupno i prema razini obrazovanja 24**

- 4 Stopa nezaposlenosti i njezina promjena po županijama 30**

1 Kretanje registrirane zaposlenosti po djelatnostima i županijama

1.1 Broj zaposlenih i njegova promjena prema djelatnosti

Kao pokazatelj registrirane zaposlenosti može poslužiti broj osiguranika mirovinskog osiguranja umanjen za broj osoba na produženom osiguranju. U sljedeće dvije tablice prikazan je prosječan broj zaposlenih ukupno i prema skupinama djelatnosti u 2014. i 2018. godini te njegova promjena. Ukupan broj zaposlenih povećao se sa 1.417.297 na 1.517.117, što je povećanje za 99.820 osoba odnosno 7 posto.

Skupina djelatnosti	Prosječan broj zaposlenih	
	2014.	2018.
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	58.689	55.842
Rudarstvo i vađenje	4.886	4.015
Prerađivačka industrija	237.764	248.076
Opskrba el.energijom, plinom, parom i klimatizacija	14.788	13.908
Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnost sanacije okoliša	20.450	22.678
Građevinarstvo	93.921	105.658
Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala	228.035	239.634
Prijevoz i skladištenje	71.163	77.762
Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane i pića	87.197	104.091
Informacije i komunikacije	35.306	42.417
Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	42.133	39.418
Poslovanje nekretninama	15.148	12.774
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	73.618	86.389
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	42.452	50.737
Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	122.751	123.953
Obrazovanje	105.475	112.676
Djelatnost zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	97.314	105.532
Umjetnost, zabava i rekreacija	25.737	28.935
Ostale uslužne djelatnosti	33.031	38.646
Djelatnost kućanstva kao poslodavca; djelatnost kućanstva koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe	3.488	2.329
Djelatnost izvanteritorijalnih organizacija i tijela	301	315
Nepoznate - neprevedene šifre djelatnosti	3.652	1.334
Ukupno	1.417.297	1.517.117

Izvor: HZMO; izračuni autora.

Tablica 1.1.1

Prosječan broj zaposlenih prema djelatnosti

Kada se kretanje zaposlenosti promatra prema skupinama djelatnosti, najveći postotni porast zabilježen je u djelatnostima informacija i komunikacija, administrativnim i pomoćnim uslužnim djelatnostima, djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane i pića, zatim stručnim, znanstvenim i tehničkim djelatnostima, te u ostalim uslužnim djelatnostima. Nasuprot tome, zaposlenost je opala u financijskim djelatnostima i poslovanju nekretninama. Premda su, dakle, tržišne uslužne djelatnosti predvodile po opsegu povećanja

zaposlenosti, izuzetak su financijske djelatnosti i poslovanje nekretninama. Što se tiče javnih uslužnih djelatnosti, do značajnog povećanja broja zaposlenih došlo je u obrazovanju i zdravstvu. Podatci o brojčanim promjenama pokazuju da je najveći broj novih radnih mjesta nastao u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane, te u stručnim, znanstvenim i tehničkim djelatnostima.

Skupina djelatnosti	Promjena 2014. - 2018.	
	Broj	%.
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	-2.847	-4,9
Rudarstvo i vađenje	-871	-17,8
Prerađivačka industrija	10.312	4,3
Opskrba el.energijom, plinom, parom i klimatizacija	-880	-6,0
Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnost sanacije okoliša	2.228	10,9
Građevinarstvo	11.737	12,5
Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala	11.599	5,1
Prijevoz i skladištenje	6.599	9,3
Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane i pića	16.894	19,4
Informacije i komunikacije	7.111	20,1
Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	-2.715	-6,4
Poslovanje nekretninama	-2.373	-15,7
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	12.771	17,3
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	8.285	19,5
Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	1.202	1,0
Obrazovanje	7.201	6,8
Djelatnost zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	8.217	8,4
Umjetnost, zabava i rekreacija	3.198	12,4
Ostale uslužne djelatnosti	5.615	17,0
Djelatnost kućanstva kao poslodavca; djelatnost kućanstva koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe	-1.159	-33,2
Djelatnost izvanteritorijalnih organizacija i tijela	14	4,6
Nepoznate - neprevedene šifre djelatnosti	-2.319	-63,5
Ukupno	99.820	7,0

Izvor: HZMO; izračuni autora.

Značajno povećanje broja zaposlenih zabilježeno je i u građevinarstvu te u djelatnostima prijevoza i skladištenja. Nešto skromniji postotni porast zaposlenosti imale su djelatnosti trgovine i prerađivačke industrije, ali su zbog svoje veličine znatno pridonijele ukupnom broju novostvorenih radnih mjesta.

Opadanje zaposlenosti tijekom promatranog četverogodišnjeg razdoblja zabilježeno je u poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu, zatim u rudarstvu i vađenju te u opskrbi električnom energijom, plinom, parom i klimatizaciji.

Može se zaključiti da opća slika kretanja registrirane zaposlenosti, koju obilježava negativan ili spor rast zaposlenosti u primarnom i sekundarnom sektoru te visok ili veoma visok rast zaposlenosti u tercijarnom sektoru, odgovara općim dugoročnim trendovima u pogledu strukture gospodarstva i zaposlenosti prema djelatnostima.

Tablica 1.1.2

Promjena prosječnog broja zaposlenih prema djelatnosti

1.2 Broj zaposlenih i njegova promjena po županijama

U sljedećoj tablici prikazani su podatci o prosječnom broju zaposlenih u 2014. i 2018. godini po županijama. U tablici su također prikazani i podatci o postotnoj promjeni broja zaposlenih od 2014. do 2018. godine, a poredak županija po opsegu povećanja zaposlenosti prikazan je na slici.

Županija	Prosječan broj		Promjena	
	2014.	2018.	Broj	%
Zagrebačka	69.151	78.997	9.847	14,2
Krapinsko-zagorska	33.494	37.106	3.612	10,8
Sisačko-moslavačka	38.113	39.521	1.408	3,7
Karlovačka	33.105	35.042	1.936	5,8
Varaždinska	60.021	63.799	3.777	6,3
Koprivničko-križevačka	32.670	33.891	1.221	3,7
Bjelovarsko-bilogorska	30.186	30.964	778	2,6
Primorsko-goranska	108.958	114.294	5.336	4,9
Ličko-senjska	14.014	15.402	1.388	9,9
Virovitičko-podravska	19.210	20.523	1.313	6,8
Požeško-slavonska	17.589	19.088	1.499	8,5
Brodsko-posavska	34.004	38.154	4.150	12,2
Zadarska	48.452	54.792	6.340	13,1
Osječko-baranjska	80.869	86.282	5.414	6,7
Šibensko-kninska	28.854	32.011	3.157	10,9
Vukovarsko-srijemska	39.024	41.187	2.163	5,5
Splitsko-dalmatinska	140.051	153.068	13.018	9,3
Istarska	83.198	90.564	7.366	8,9
Dubrovačko-neretvanska	40.748	46.072	5.323	13,1
Međimurska	38.002	40.805	2.804	7,4
Grad Zagreb	427.586	445.557	17.971	4,2
Ukupno	1.417.297	1.517.117	99.820	7,0

Izvor: HZMO; izračuni autora.

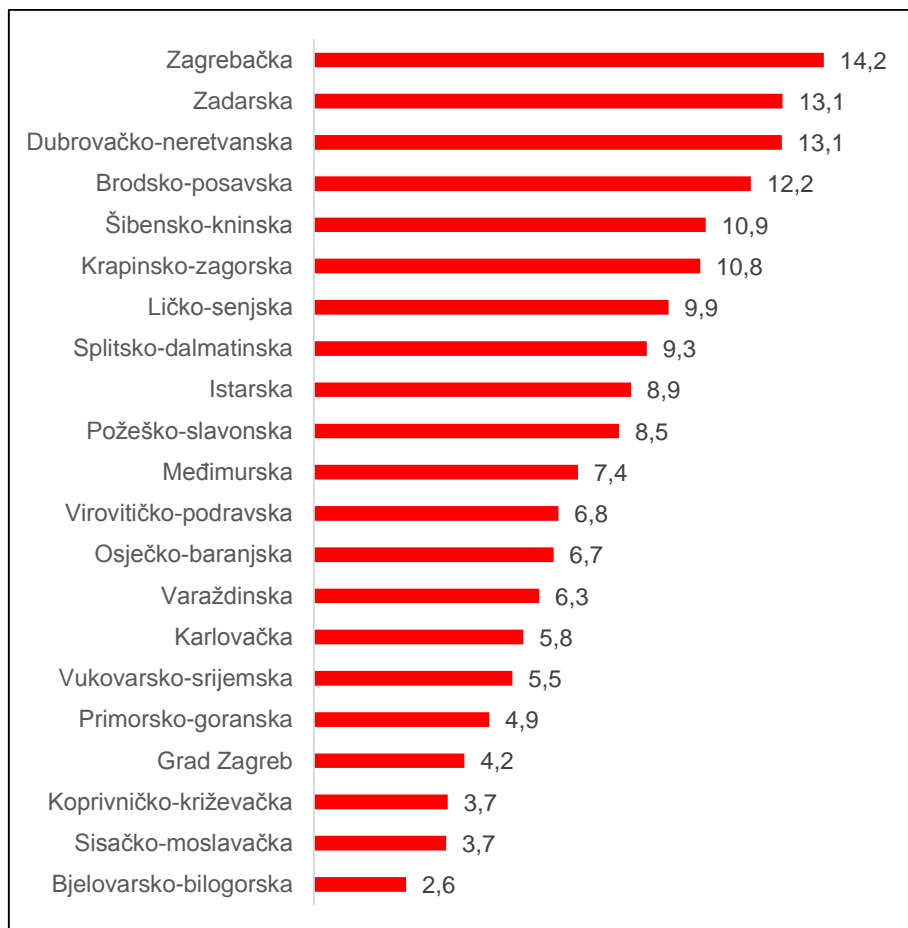
Pozitivnu promjenu zaposlenosti tijekom promatranog četverogodišnjeg razdoblja imale su sve županije. Najveći porast broja zaposlenih zabilježen je u Zagrebačkoj, Zadarskoj, Dubrovačko-neretvanskoj, Brodsko-posavskoj, Šibensko-kninskoj i Krapinsko-zagorskoj županiji. Dok se porast zaposlenosti u Zadarskoj, Dubrovačko-neretvanskoj i Šibensko-kninskoj županiji može u velikoj mjeri objasniti povećanjem potražnje za turističkim uslugama, to očito ne vrijedi za porast zaposlenosti u Zagrebačkoj, Brodsko-posavskoj i Krapinsko-zagorskoj županiji. Stoga je visok porast zaposlenosti u navedenim županijama posebno zanimljiv. Njihov primjer pokazuje da i kontinentalne županije mogu ostvariti značajno povećanje zaposlenosti.

Do najmanjeg porasta zaposlenosti došlo je u Gradu Zagrebu te u Koprivničko-križevačkoj i Sisačko-moslavačkoj županiji, a daleko najslabiji rezultat zabilježen je u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji.

Razlike između županija u rastu zaposlenosti veoma su velike. Dok se u Brodsko-posavskoj županiji, na primjer, zaposlenost povećala 12,2 posto, dotle je u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji ostvareno povećanje zaposlenosti od samo 2,6 posto.

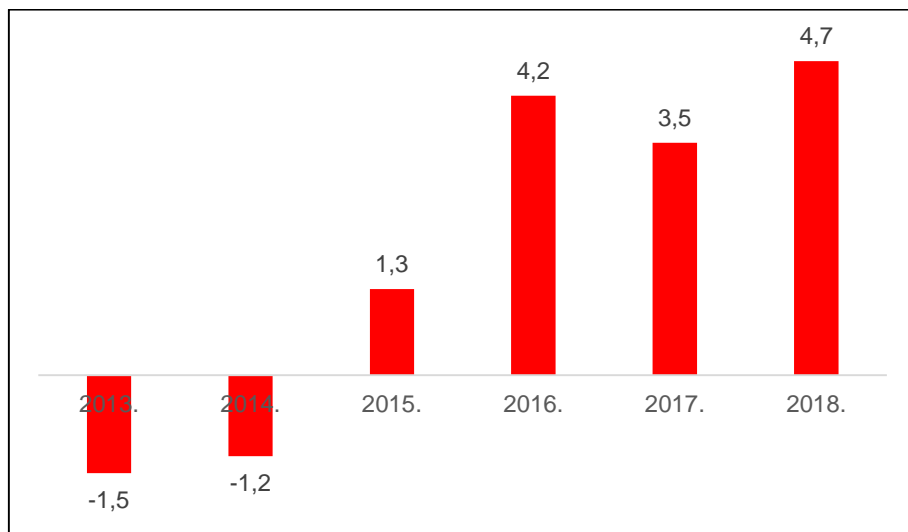
Tablica 1.2

Prosječan broj zaposlenih i njegova promjena po županijama

Izvor: HZMO; izračuni autora.

U nastavku je prikazan rast zaposlenosti po godinama u pojedinim županijama. Tako je u Zagrebačkoj županiji, nakon opadanja zaposlenosti u 2013. i 2014. godini, došlo do blagog povećanja u 2015. godini, a zatim do značajnog porasta u 2016. godini. Rast zaposlenosti malo se usporio u 2017. godini da bi postao još brži u 2018. godini, kada je dosegao čak 4,7 posto. Kraj promatranog razdoblja, dakle, obilježen je najvišom stopom rasta zaposlenosti, što je osobito ohrabrujuće. Riječ je o županiji, dakle, koja u pogledu rasta registrirane zaposlenosti može biti primjer drugim županijama.

Izvor: HZMO; izračuni autora.

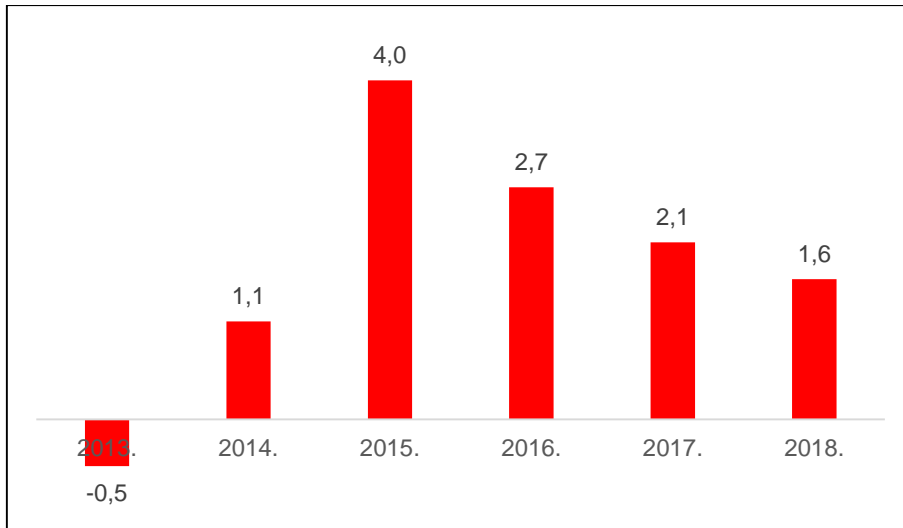
Slika 1.2.1

Promjena prosječnog broja zaposlenih od 2014. do 2018. godine po županijama (%)

Slika 1.2.2

Promjena prosječnog broja zaposlenih po godinama u Zagrebačkoj županiji (%)

Što se tiče Krapinsko-zagorske županije, u njoj je dinamika rasta zaposlenosti bila znatno drukčija. Povećanje broja zaposlenih bilo je ostvareno već u 2014. godini, a odmah nakon toga, u 2015. godini, zabilježena je veoma visoka stopa rasta od čak četiri posto. Takav porast, međutim, nije slijedio u narednim godinama, već se, naprotiv, rast zaposlenosti usporavao, tako da je u 2018. godini iznosio 1,6 posto, što je tek nešto više nego u 2014. godini. Izgleda, dakle, da u Krapinsko-zagorskoj županiji postoji jasan trend usporavanja rasta zaposlenosti.

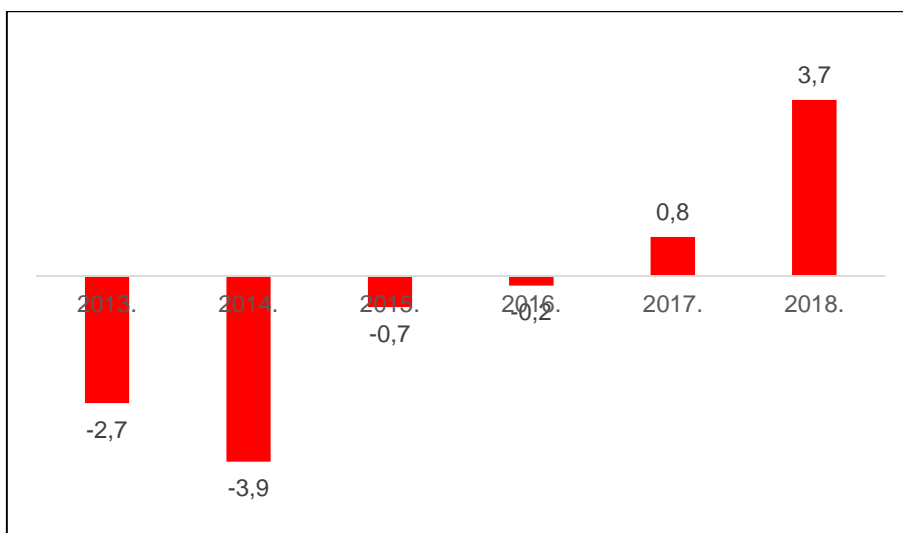

Slika 1.2.3

Promjena prosječnog broja zaposlenih po godinama u Krapinsko-zagorskoj županiji (%)

Izvor: HZMO; izračuni autora.

Sljedeća je Sisačko-moslavačka županija. U njoj je opadanje zaposlenosti vladalo sve do 2016. godine. Tek je u 2017. godini zabilježen prvi porast broja zaposlenih, i to veoma skroman. Značajnije povećanje zaposlenosti ostvareno je samo u 2018. godini kada se broj zaposlenih povećao 3,7 posto. Sisačko-moslavačku županiju obilježio je, dakle, veoma kasni početak oporavka zaposlenosti.

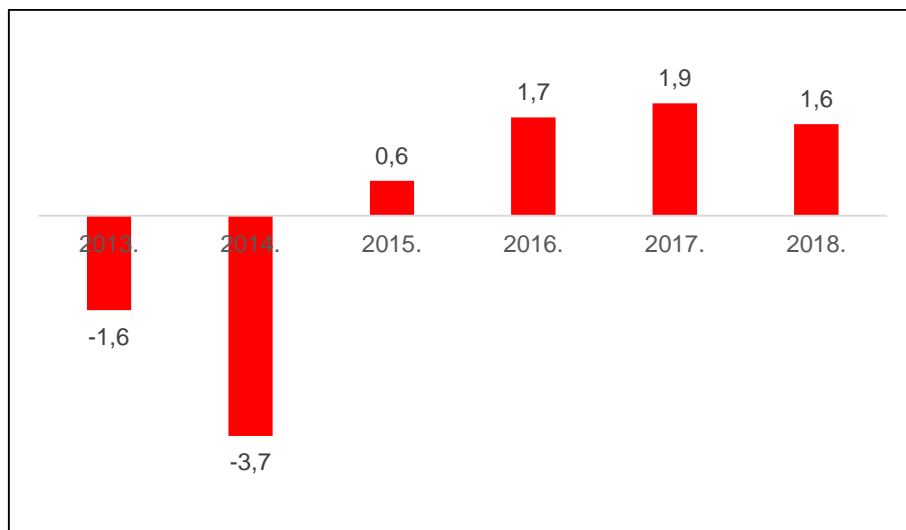

Slika 1.2.4

Promjena prosječnog broja zaposlenih po godinama u Sisačko-moslavačkoj županiji (%)

Izvor: HZMO; izračuni autora.

Za razliku od prethodne, u Karlovačkoj je županiji oporavak zaposlenosti započeo u 2015. godini. U toj se godini broj zaposlenih neznatno povećao, ali ni u sljedeće tri godine nisu bile zabilježene neke relativno visoke stope rasta. Najviša godišnja stopa rasta nije dosegla razinu od dva posto. Karlovačka se županija, dakle, ne može pohvaliti izrazito velikim porastom zaposlenosti tijekom zadnje tri godine.

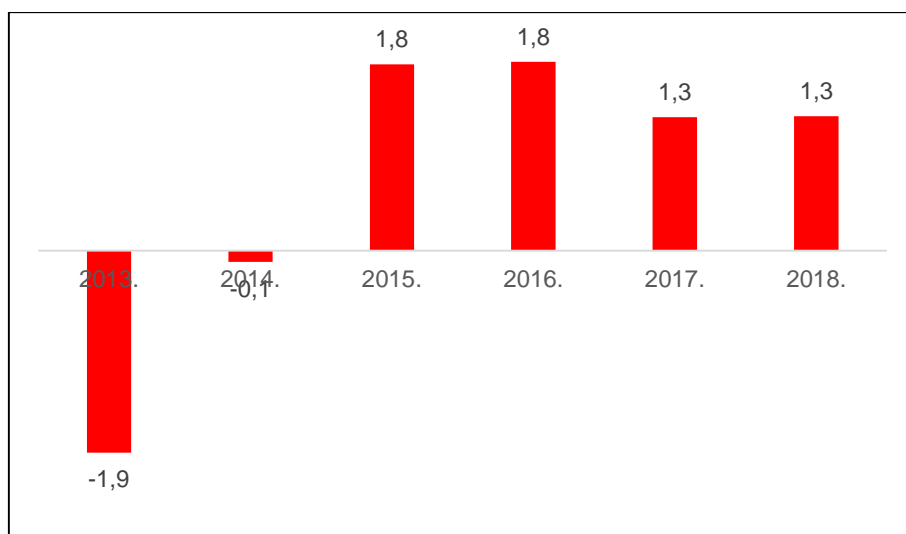

Slika 1.2.5

Promjena prosječnog broja zaposlenih po godinama u Karlovačkoj županiji (%)

Izvor: HZMO; izračuni autora.

U Varaždinskoj je županiji oporavak zaposlenosti također započeo u 2015. godini, i to po relativnoj visokoj stopi od 1,8 posto, ali potom je ne samo ostao na istoj razini u 2016. godini, već se usporio u 2017. i 2018. godini na razinu od 1,3 posto. Nakon, dakle, ohrabrujućeg početka oporavka, došao je relativno slab nastavak. S obzirom da je riječ o sjevernom dijelu Hrvatske koji je geografski najbliži razvijenim srednjoeuropskim državama odnosno izvoznim tržištima, tako slab oporavak upućuje na propuštene prilike. S druge strane, relativno niska razina stope nezaposlenosti na početku oporavka, o čemu će kasnije biti riječi, vjerojatno je umanjila prostor za povećanje zaposlenosti.

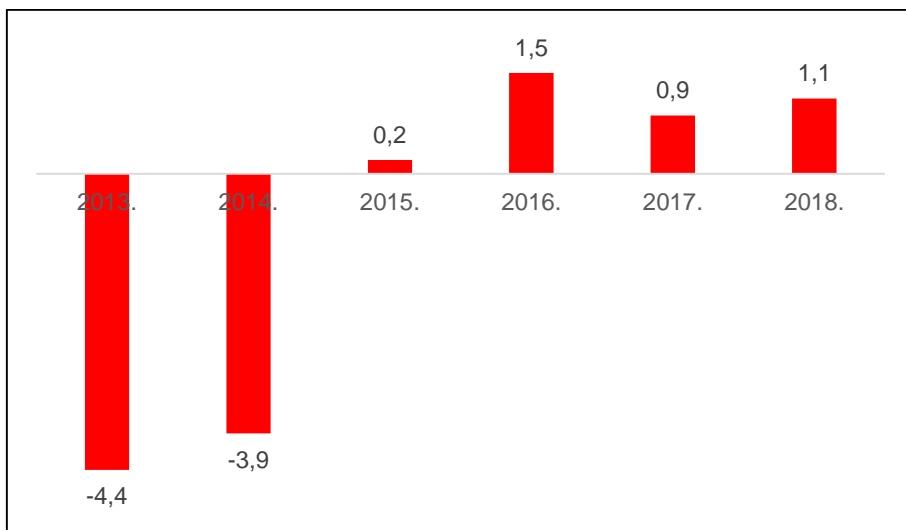

Slika 1.2.6

Promjena prosječnog broja zaposlenih po godinama u Varaždinskoj županiji (%)

Izvor: HZMO; izračuni autora.

U nastavku je prikazano kretanje stope rasta zaposlenosti u Koprivničko-križevačkoj županiji. Nakon velikog opadanja zaposlenosti u 2013. i 2014. godini i neznatnog povećanja u 2015. godini, došlo je do veoma slabog oporavka u razdoblju od 2016. do 2018. godine. U zadnjoj od promatranih godina ostvaren je rast zaposlenosti od samo 1,1 posto. Koprivničko-križevačka županija malim se koracima oporavlja, posve nedovoljno da bi u razmjerno kratkom vremenskom roku nadoknadila velik gubitak radnih mjesta tijekom prethodne duboke i dugotrajne gospodarske krize. Slika koju pružaju podatci o kretanju rasta registrirane zaposlenosti u Koprivničko-križevačkoj županiji nisu nimalo ohrabrujući.

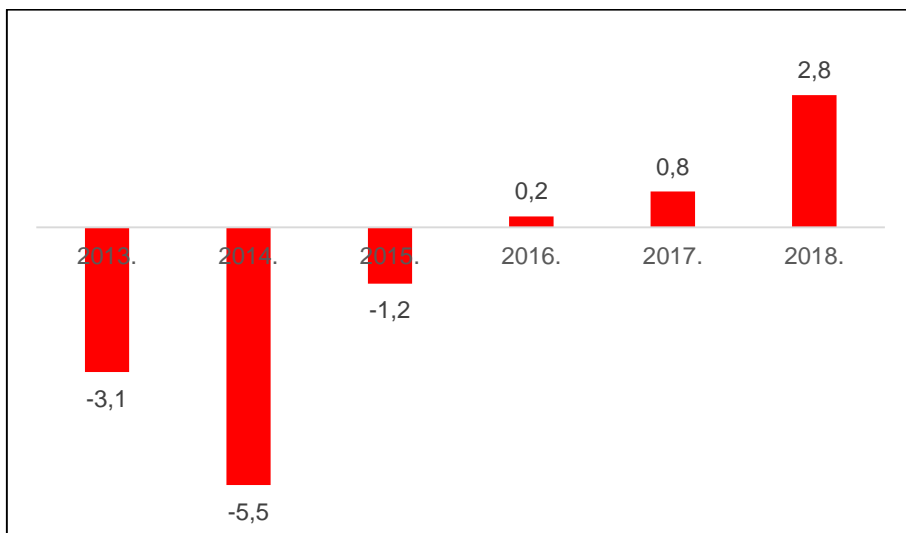

Slika 1.2.7

Promjena prosječnog broja zaposlenih po godinama u Koprivničko-križevačkoj županiji (%)

Izvor: HZMO; izračuni autora.

Sljedeća je Bjelovarsko-bilogorska županija. Kao što je prethodno prikazano, riječ je o županiji s najlošijim ukupnim rezultatom u pogledu stvaranja radnih mjesta u razdoblju od 2014. do 2018. godine. Podatci po godinama pokazuju da je u toj županiji zaposlenost opadala sve do 2015. godine, što je bila izuzetna pojava, zabilježena u samo još jednoj županiji. Nakon toga, zaposlenost se počela povećavati, ali po veoma niskim stopama. Značajniji porast zaposlenosti zabilježen je tek u posljednjoj od promatranih godina. Možda je Bjelovarsko-bilogorska županija naposljetku ipak našla način da pozitivno djeluje na zaposlenost. S druge strane, možda je gospodarski oporavak ostalih županija na kraju jednostavno povukao i gospodarstvo Bjelovarsko-bilogorske županije.

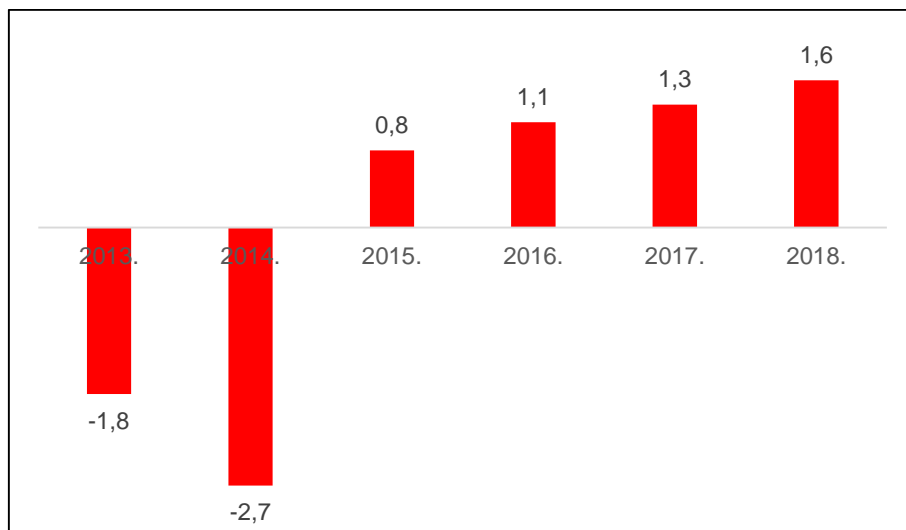

Slika 1.2.8

Promjena prosječnog broja zaposlenih po godinama u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji (%)

Izvor: HZMO; izračuni autora.

U Primorsko-goranskoj županiji je, nakon opadanja zaposlenosti u 2013. i posebno u 2014. godini, započeo njezin oporavak u 2015. godini, ali se potom nastavio po umjerenim odnosno relativno niskim stopama. Stopa rasta zaposlenosti postupno se povećavala, ali je na kraju promatranog razdoblja dosegla tek 1,6 posto. Sve u svemu, Primorsko-goranska županija nije se istaknula u pogledu rasta zaposlenosti. Nevelik razlog za optimizam može ležati u prethodno spomenutoj činjenici da u Primorsko-goranskoj županiji postoji trend postupnog povećavanja stope rasta zaposlenosti.

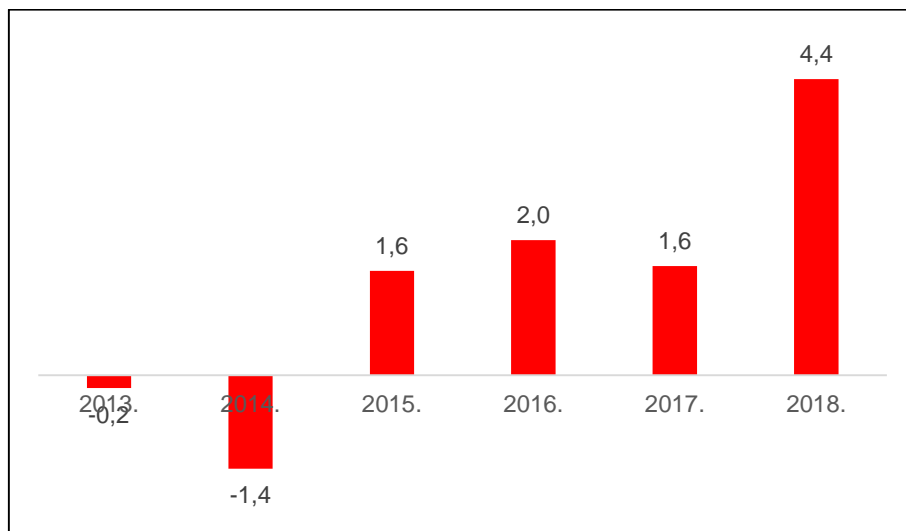

Slika 1.2.9

Promjena prosječnog broja zaposlenih po godinama u Primorsko-goranskoj županiji (%)

Izvor: HZMO; izračuni autora.

U nastavku je opisano kretanje stope rasta registrirane zaposlenosti u Ličko-senjskoj županiji. Opadanje zaposlenosti u početnom dijelu promatranog razdoblja nije bilo osobito izrazito. Zaposlenost se smanjila samo 0,2 posto u 2013. godini i 1,4 posto u 2014. godini. Nakon toga započeo je rast zaposlenosti po relativno umjerenim ili visokim stopama. U 2015. i 2017. godini zabilježeno je povećanje zaposlenosti od 1,6 posto, a u 2016. godini od 2 posto. Na kraju promatranog razdoblja, međutim, zaposlenost se u Ličko-senjskoj županiji povećala čak 4,4 posto. Riječ je o veoma visokom porastu koji, zajedno s prethodno navedenim podacima, pruža osnovu za optimistična očekivanja u pogledu daljnjeg kretanja registrirane zaposlenosti u Ličko-senjskoj županiji.

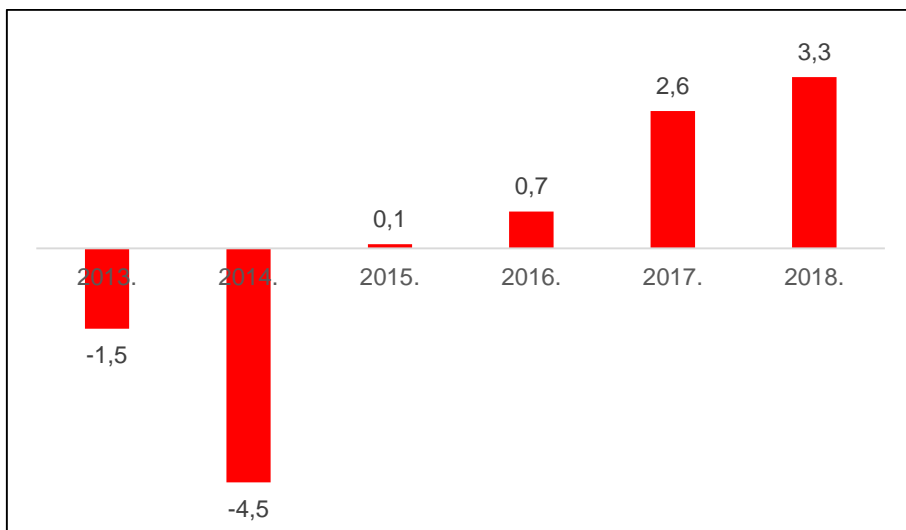

Slika 1.2.10

Promjena prosječnog broja zaposlenih po godinama u Ličko-senjskoj županiji (%)

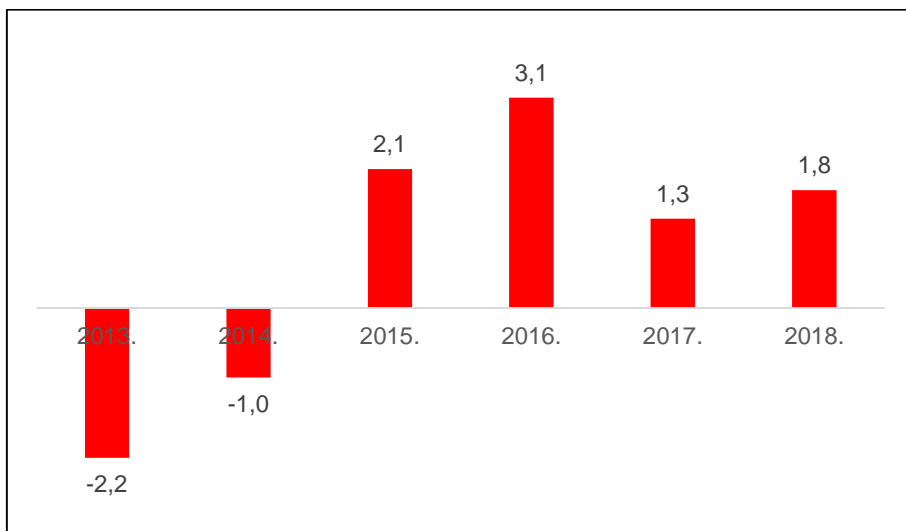
Izvor: HZMO; izračuni autora.

U Virovitičko-podravskoj županiji početak promatranog razdoblja bio je izrazito nepovoljan u pogledu kretanja zaposlenosti. Ona je pala 1,5 posto u 2013. godini, a zatim čak 4,5 posto u 2014. godini. Opadanje zaposlenosti zaustavljeno je u 2015. godini, a potom je nastupilo samo blago povećanje u 2016. godine. U zadnje dvije godine promatranog razdoblja došlo je do znatnijeg porasta zaposlenosti. Ostvareno je povećanje od 2,6 posto u 2017. godini i 3,3 posto u 2018. Izgleda, dakle, da u Virovitičko-podravskoj županiji postoji perspektiva daljnjeg značajnog rasta zaposlenosti.

Izvor: HZMO; izračuni autora.

Sljedeća je Požeško-slavonska županija. U njoj se registrirana zaposlenost značajnije smanjila u 2013. godini, kada je zabilježen pad od 2,2 posto. U 2014. godini zaposlenost se smanjila za dodatnih 1 posto. Oporavak zaposlenosti u Požeško-slavonskoj županiji otpočeo je u 2015. godini. Nešto više stope rasta zaposlenosti ostvarene su u 2015. i posebno u 2016. godini, a potom se rast usporio u 2017. i 2018. godini. Takvo kretanje stope rasta zaposlenosti u Požeško-slavonskoj županiji ne upućuje na mogućnost nekog značajnijeg povećanja zaposlenosti u neposrednoj budućnosti. S druge strane, budući da je riječ o županiji s relativno malim brojem zaposlenih, pojava nekog većeg poslodavca može dovesti do bitnog povećanja registrirane zaposlenosti u razmjerno kratkom vremenskom razdoblju.

Izvor: HZMO; izračuni autora.

Brodsko-posavska županija imala je velik pad zaposlenosti u prve dvije godine promatranog razdoblja. U 2013. godini zaposlenost se smanjila 1,9 posto, a u 2014. godini čak 3,1 posto. Nakon toga je uslijedio prilično snažan oporavak, posebno tijekom razdoblja od 2016. do 2018. godine. Zaposlenost je u tim godinama rasla po stopama većim od 3 posto. Zahvaljujući tome, Brodsko-posavska županija našla se među županijama s najvećim porastom zaposlenosti u razdoblju od 2014. do 2018. godine, kako je prethodno prikazano. Budući da je najveća stopa rasta zaposlenosti, od 3,5 posto, ostvarena u zadnjoj od promatranih godina, izgleda kako je perspektiva

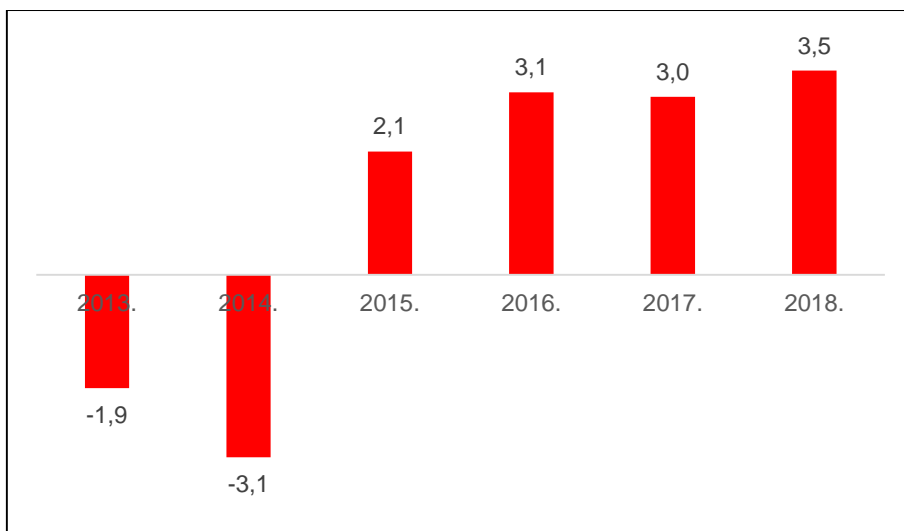
Slika 1.2.11

Promjena prosječnog broja zaposlenih po godinama u Virovitičko-podravskoj županiji (%)

Slika 1.2.12

Promjena prosječnog broja zaposlenih po godinama u Požeško-slavonskoj županiji (%)

Brodsko-posavske županije u pogledu daljnjeg kretanja zaposlenosti veoma pozitivna.

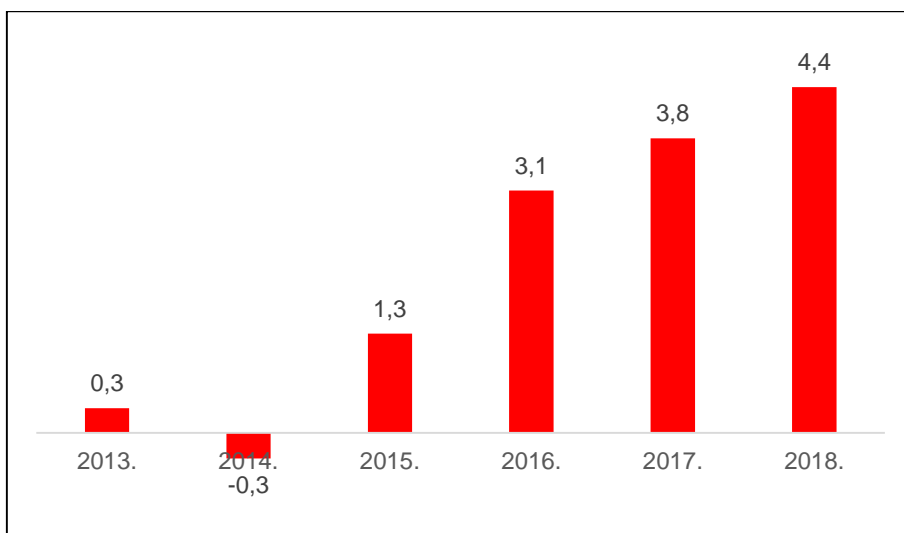

Slika 1.2.13

Promjena prosječnog broja zaposlenih po godinama u Brodsko-posavskoj županiji (%)

Izvor: HZMO; izračuni autora.

U nastavku je prikazano kretanje stope rasta zaposlenosti u Zadarskoj županiji. Za razliku od mnogih drugih županija, u Zadarskoj je županiji u 2013. godini zabilježeno neznatno povećanje zaposlenosti, a u 2014. godini se zaposlenost samo malo smanjila. Nakon toga, uslijedio je značajan porast u 2015. godini, a zatim veoma visok rast od 2016. do 2018. godine. Štoviše, u zadnjoj od promatranih godina zabilježen je neobično velik porast zaposlenosti od 4,4 posto. Riječ je o relativno visokim stopama rasta zahvaljujući kojima je Zadarska županija postala jedna od županija s najvećim porastom zaposlenosti u razdoblju od 2014. do 2018. godine, kao što je prethodno prikazano. Veoma visoka stopa rasta zaposlenosti na samome kraju promatranog razdoblja upućuje na mogućnost daljnjeg kretanja u istome smjeru.

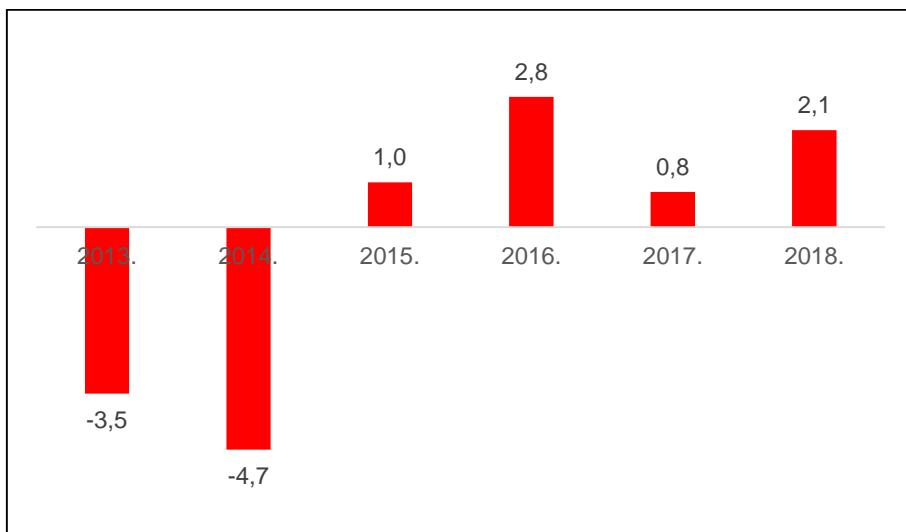
Slika 1.2.14

Promjena prosječnog broja zaposlenih po godinama u Zadarskoj županiji (%)

Izvor: HZMO; izračuni autora.

U Osječko-baranjskoj županiji početak promatranog razdoblja bio je obilježen dubokim opadanjem zaposlenosti. Tijekom 2013. godine zaposlenost se smanjila 3,5 posto, a tijekom 2014. godine čak 4,7 posto. Nakon toga započeo je oporavak zaposlenosti, ali po niskim ili umjereno visokim stopama. Najveća stopa rasta zabilježena je u 2016. godini kada se zaposlenost povećala 2,8 posto. Takav porast nije kasnije ponovno ostvaren. U zadnjoj od promatranih

godina zaposlenost se povećala 2,1 posto, što nije osnova za optimistična očekivanja u pogledu daljnjeg kretanja registrirane zaposlenosti u Osječko-baranjskoj županiji.

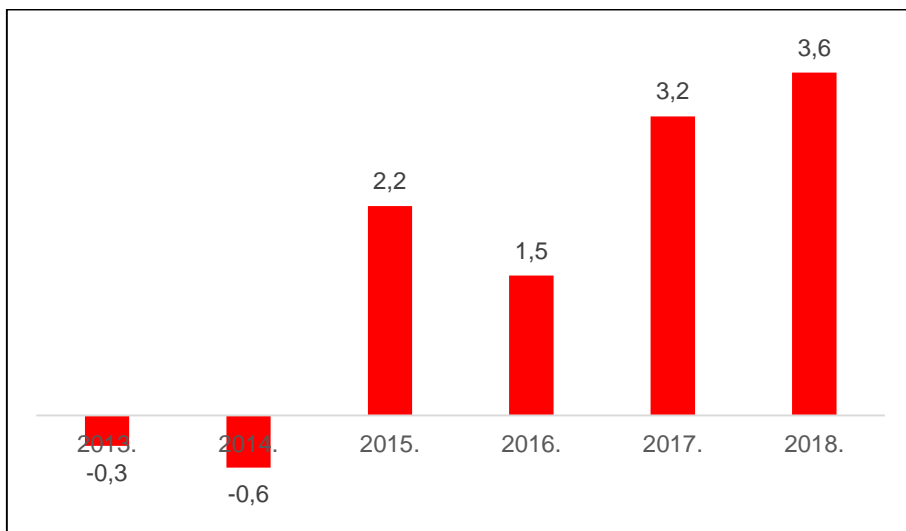

Slika 1.2.15

Promjena prosječnog broja zaposlenih po godinama u Osječko-baranjskoj županiji (%)

Izvor: HZMO; izračuni autora.

U Šibensko-kninskoj županiji prvi dio promatranog razdoblja obilježen je veoma blagim opadanjem zaposlenosti. U 2013. godini broj zaposlenih smanjio se samo 0,3 posto, a u 2014. godini 0,6 posto. Nakon toga uslijedio je snažan porast zaposlenosti, posebno u zadnje dvije godine promatranog razdoblja. U 2017. godini broj zaposlenih povećao se 3,2 posto, a u 2018. godini 3,6 posto. Šibensko-kninska županija očito je slična nekim drugim obalnim županijama u kojima je došlo do značajnog porasta registrirane zaposlenosti. S takvim kretanjem zaposlenosti, Šibensko-kninska županija našla se među pet županija s najvećim povećanjem broja zaposlenih tijekom razdoblja do 2014. do 2018. godine, kao što je prethodno prikazano.

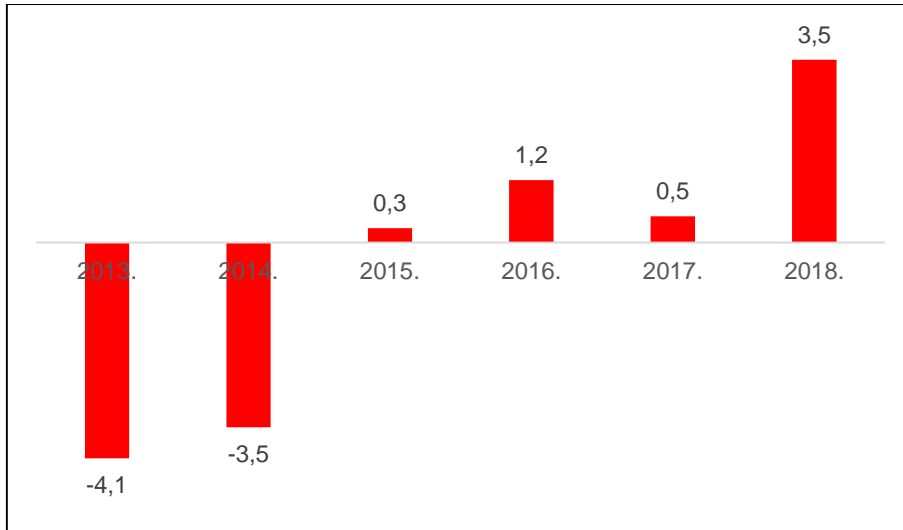
Slika 1.2.16

Promjena prosječnog broja zaposlenih po godinama u Šibensko-kninskoj županiji (%)

Izvor: HZMO; izračuni autora.

Za razliku od prethodne, u Vukovarsko-srijemskoj županiji opadanje zaposlenost u prve dvije godine promatranog razdoblja bilo je veoma oštro. U 2013. godini broj zaposlenih se smanjio čak 4,1 posto, a u 2014. godini 3,5 posto. Nakon toga, oporavak zaposlenosti bio je relativno slab. Broj zaposlenih povećao se samo 0,3 posto u 2015. godini, zatim 1,2 posto u 2016. godini te 0,5 posto u 2017. godini. Značajniji porast zaposlenosti, od 3,5 posto, ostvaren

je tek u 2018. godini. Taj zadnji podatak ipak pruža neku osnovu za optimizam u pogledu daljnjeg kretanja zaposlenosti u Vukovarsko-srijemskoj županiji.

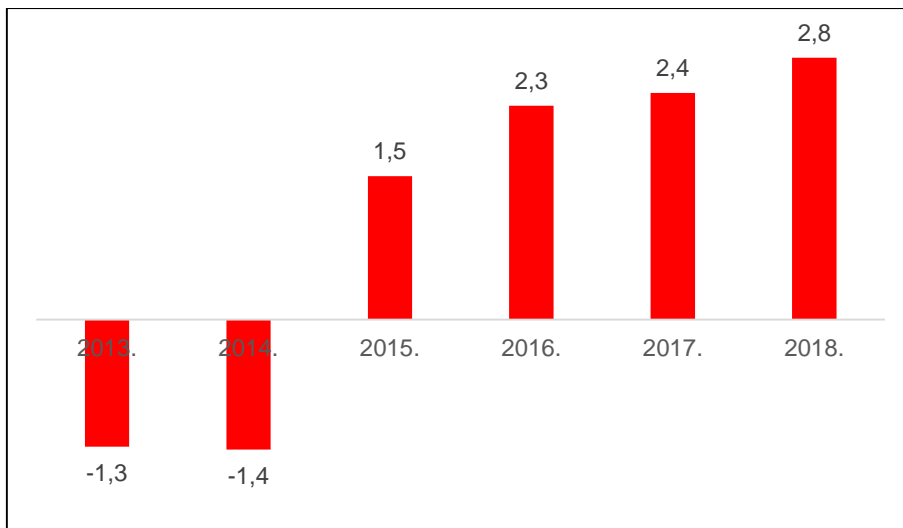

Slika 1.2.17

Promjena prosječnog broja zaposlenih po godinama u Vukovarsko-srijemskoj županiji (%)

Izvor: HZMO; izračuni autora.

U nastavku je prikazano kretanje godišnje stope rasta broja zaposlenih u Splitsko-dalmatinskoj županiji. Tijekom prve dvije godine promatranog razdoblja došlo je do umjerenog opadanja broja zaposlenih. U 2013. godini zaposlenost se smanjila 1,3 posto, a u 2014. godini 1,4 posto. Nakon toga, Splitsko-dalmatinska županija ostvarila je umjeren porast zaposlenosti. Godišnja stopa rasta broja zaposlenih postupno se povećala s 1,5 posto u 2015. godini na 2,8 posto u 2018. godini. Premda nije riječ o osobito visokoj stopi rasta, trend njezina povećanja pruža osnovu za blagi optimizam u pogledu daljnjeg kretanja registrirane zaposlenosti u Splitsko-dalmatinskoj županiji.

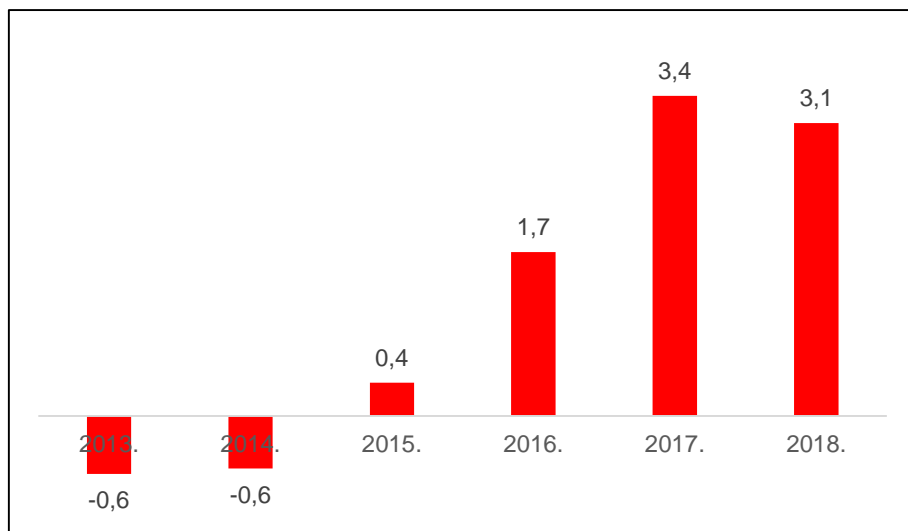
Slika 1.2.18

Promjena prosječnog broja zaposlenih po godinama u Splitsko-dalmatinskoj županiji (%)

Izvor: HZMO; izračuni autora.

U Istarskoj županiji opadanje zaposlenosti početkom promatranog razdoblja bilo je relativno blago. U 2013. godini broj zaposlenih smanjio se 0,6 posto, te isto toliko i u 2014. godini. U tom pogledu Istarska je županija slična većini ostalih obalnih županija. Početak oporavka zaposlenosti bio je također blag. Stopa rasta broja zaposlenih u 2015. godini iznosila je samo 0,4 posto. Rast zaposlenosti zatim se ubrzava, da bi dosegnuo stopu od 3,4 posto u 2017. godini, a potom se neznatno usporava na 3,1 posto. Takve godišnje stope rasta donijele su Istarskoj županiji umjereni ukupno povećanje zaposlenosti

kada se promatra razdoblje od 2014. do 2018. godine, kao što je prethodno prikazano.

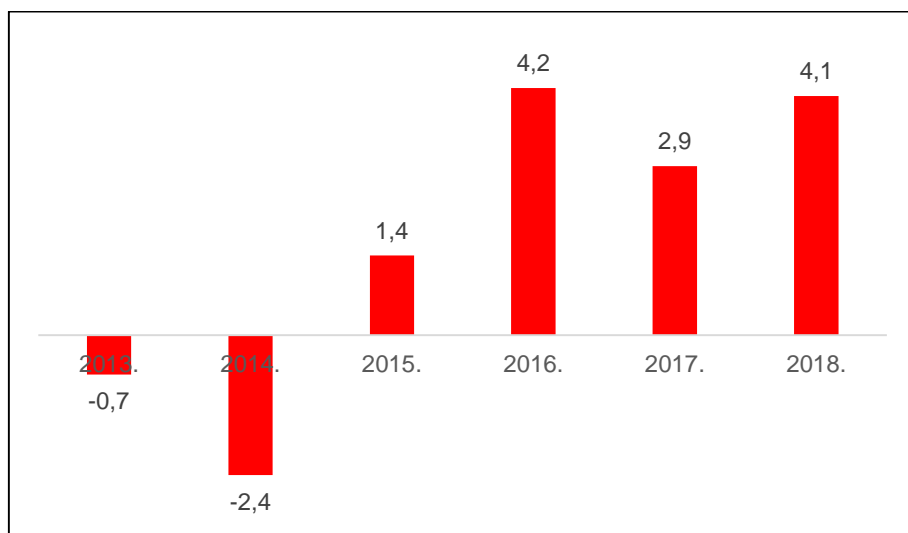

Slika 1.2.19

Promjena prosječnog broja zaposlenih po godinama u Istarskoj županiji (%)

Izvor: HZMO; izračuni autora.

U nastavku je prikazano kretanje godišnje stope rasta registrirane zaposlenosti u Dubrovačko-neretvanskoj županiji. Na početku promatranog razdoblja, u 2013. godini, zaposlenost se smanjila 0,7 posto, što je slično blagom padu broja zaposlenih u većini drugih obalnih županija. U 2014. godini, međutim, došlo je do pada od čak 2,4 posto. Dubrovačko-neretvanska županija, dakle, imala je nešto izrazitije smanjenje zaposlenosti. Nakon toga, započeo je oporavak zaposlenosti po stopi od 1,4 posto u 2015. godini, koji se uskoro ubrzao na čak 4,2 posto u u 2016. godini. U sljedećoj se godini stopa rasta nešto smanjila, a potom je u 2018. godini ponovno dosegla razinu veću do 4 posto. Riječ je, dakle, o veoma visokim stopama rasta zaposlenosti u drugome dijelu promatranog razdoblja.

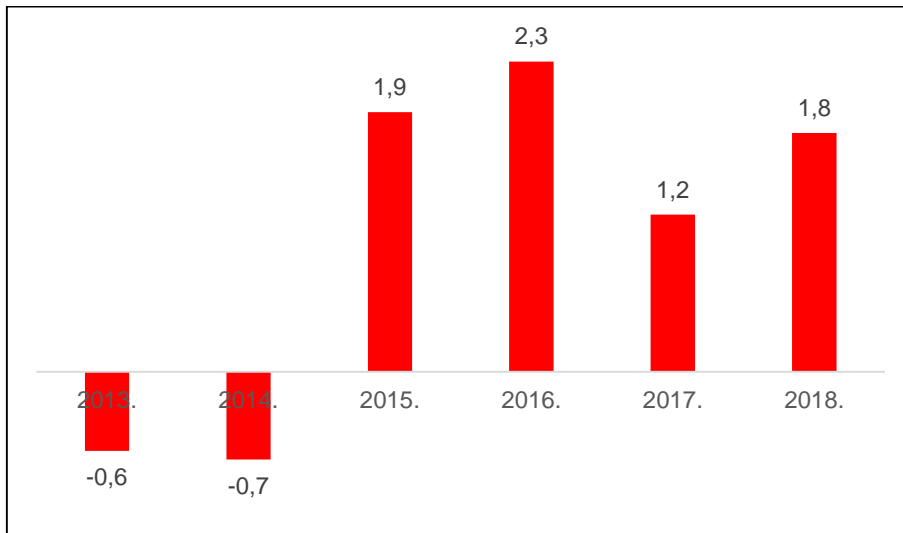
Slika 1.2.20

Promjena prosječnog broja zaposlenih po godinama u Dubrovačko-neretvanskoj županiji (%)

Izvor: HZMO; izračuni autora.

U Međimurskoj županiji opadanje zaposlenosti na početku promatranog razdoblja bilo je relativno blago. Broj zaposlenih smanjio se 0,6 posto u 2013. godini i 0,7 posto u 2014. godini. Oporavak zaposlenosti započeo je u 2015. godini po relativno visokoj stopi od 1,9 posto i zatim se povećao na 2,3 posto u 2016. godini. Nakon toga, međutim, stopa rasta broja zaposlenih smanjila se na 1,2 posto u 2017. i potom se tek malo podigla na 1,8 posto. Međimurska županija, dakle, unatoč svojem povoljnom geografskom položaju, također nije

u potpunosti iskoristila prilike koje je donio ulazak Hrvatske u Europsku uniju. S druge strane, treba imati u vidu da stopa nezaposlenosti u toj županiji na početku oporavka nije bila relativno visoka, o čemu će više riječi biti u zadnjem poglavlju.

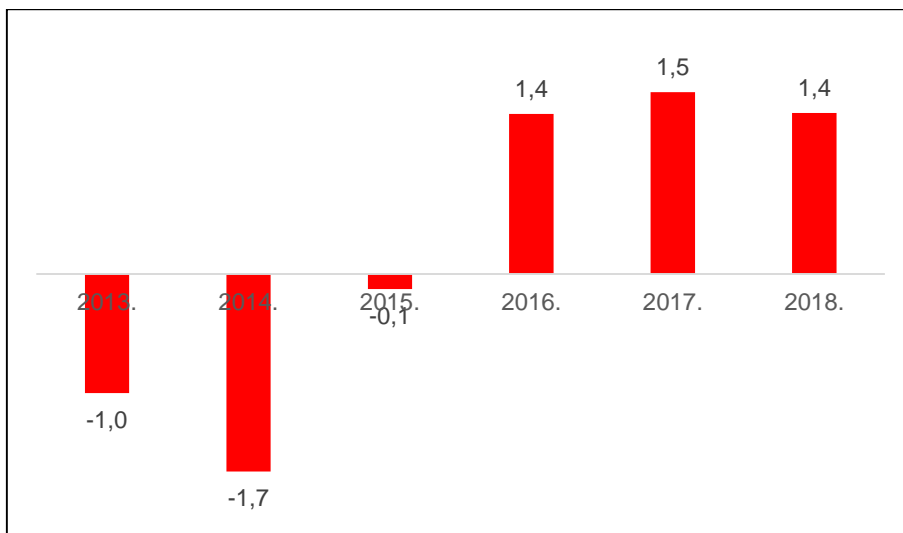

Slika 1.2.21

Promjena prosječnog broja zaposlenih po godinama u Međimurskoj županiji (%)

Izvor: HZMO; izračuni autora.

Naposljetku, prikazani su podatci o godišnjoj stopi rasta broja zaposlenih u Gradu Zagrebu. Zaposlenost se na početku promatranog razdoblja smanjivala. U 2013. godini broj zaposlenih je pao 1 posto, a u 2014. godini 1,7 posto. Za razliku od većine drugih županija, opadanje zaposlenosti u Gradu Zagrebu nastavilo se i u 2015. godini. Oporavak je započeo tek u 2016. godini i to po umjerenijoj stopi od 1,4 posto. Stopa rasta broja zaposlenih zatim se neznatno povećala na 1,5 posto, da bi u zadnjoj od promatranih godina ponovno iznosila 1,4 posto. Kada se promatra ukupna promjena zaposlenosti tijekom razdoblja od 2014. do 2018. godine, Grad Zagreb je među županijama s najmanjim povećanjem broja zaposlenih, kao što je prethodno prikazano.

Slika 1.2.22

Promjena prosječnog broja zaposlenih po godinama u Gradu Zagrebu (%)

Izvor: HZMO; izračuni autora.

Može se zaključiti da između županija postoje sličnosti kada je riječ o smjeru kretanja zaposlenosti u pojedinim godinama tijekom promatranog razdoblja, ali i veoma velike razlike kada je riječ o opsegu promjena. U nekim županijama trend kretanja stope rasta i njezin opseg u zadnjoj od promatranih godina pružaju osnovu za optimistična očekivanja u pogledu daljnjih promjena registrirane zaposlenosti.

1.3 Dodatak: Broj zaposlenih krajem godine i njegova promjena po županijama

Broj zaposlenih krajem godine odražava stanje početkom zime odnosno isključuje čimbenike koji djeluju pozitivno na zaposlenost tijekom proljetnih i ljetnih mjeseci. Premda, dakle, broj zaposlenih krajem godine ne daje cjelovitu sliku jer ispušta djelovanje sezonskih čimbenika, on je ažurniji nego prosjek godine i stoga ga vrijedi prikazati odnosno uzeti u obzir. On je osobito koristan za pregled i usporedbu kretanja zaposlenosti u kontinentalnim dijelovima zemlje u kojima je djelovanje spomenutih sezonskih čimbenika manje izraženo. Tom pokazatelju, dakle, ne treba davati preveliku interpretativnu težinu, ali ne treba ga niti posve zanemariti.

Iz prethodno navedenog razloga u sljedećoj je tablici prikazan broj zaposlenih krajem prosinca 2014. i 2018. godine. Tijekom navedenog se razdoblja ukupan broj zaposlenih povećao za 111.420 osoba odnosno 8 posto. Što se tiče kretanja broja zaposlenih po županijama, predvodila je Zagrebačka županija s porastom od 16,3 posto, zatim je slijedila Zadarska županija s povećanjem od 14,8 posto te Brodsko-posavska županija u kojoj se zaposlenost povećala 14 posto. Zahvaljujući promatranju stanja krajem godine među tri vodeće županije po povećanju broja zaposlenih našle su se dvije kontinentalne županije. S druge strane, činjenica da je četvrto mjesto zauzimala Dubrovačko-neretvanska županija svjedoči o značajnom produljenju turističke sezone u pojedinim destinacijama.

Županija	Broj zaposlenih krajem godine		Promjena	
	2014.	2018.	Broj	%
Zagrebačka	68.856	80.067	11.211	16,3
Krapinsko-zagorska	33.890	37.139	3.249	9,6
Sisačko-moslavačka	37.521	40.145	2.624	7,0
Karlovačka	32.771	35.260	2.489	7,6
Varaždinska	59.850	63.904	4.054	6,8
Koprivničko-križevačka	32.324	33.889	1.565	4,8
Bjelovarsko-bilogorska	29.247	31.177	1.930	6,6
Primorsko-goranska	105.139	110.690	5.551	5,3
Ličko-senjska	13.114	14.671	1.557	11,9
Virovitičko-podravska	18.932	20.451	1.519	8,0
Požeško-slavonska	17.464	19.236	1.772	10,1
Brodsko-posavska	33.949	38.690	4.741	14,0
Zadarska	45.917	52.695	6.778	14,8
Osječko-baranjska	80.190	87.421	7.231	9,0
Šibensko-kninska	27.312	30.168	2.856	10,5
Vukovarsko-srijemska	38.486	41.614	3.128	8,1
Splitsko-dalmatinska	134.828	146.637	11.809	8,8
Istarska	77.653	85.053	7.400	9,5
Dubrovačko-neretvanska	37.841	42.914	5.073	13,4
Međimurska	38.248	40.759	2.511	6,6
Grad Zagreb	426.940	449.312	22.372	5,2
Ukupno RH	1.390.472	1.501.892	111.420	8,0

Izvor: HZMO; izračuni autora.

Tablica 1.3

Broj zaposlenih krajem godine i njegova promjena po županijama

2 Relativan opseg zapošljavanja i sudjelovanja u aktivnim mjerama politike zapošljavanja po županijama

2.1 Stopa zapošljavanja

Stopa zapošljavanja je pokazatelj relativnog opsega zapošljavanja. Stopa zapošljavanja je omjer broja zaposlenih tijekom godine i zbroja nezaposlenih početkom godine i novoprijavljenih nezaposlenih tijekom godine:

$$\text{stopa zapošljavanja} = \frac{\text{zaposleni tijekom g.} + \text{novoprijavljeni tijekom g.}}{\text{nezaposleni početkom g.}}$$

Stopa zapošljavanja pokazuje, dakle, koliko se osoba zaposlilo od ukupnog broja nezaposlenih osoba koje su tražile zaposlenje.

U sljedećoj tablici prikazana je stopa zapošljavanja u 2015., 2016., 2017. i 2018. godini po županijama. Prilikom tumačenja navedenih podataka potrebno je imati u vidu da je riječ o zapošljavanju osoba s evidencije nezaposlenih koje su se mogle zaposliti i izvan županije u kojoj su evidentirane. Uočljivo je da se u svim županijama stopa zapošljavanja značajno povećala tijekom promatranog razdoblja. Najveći porast stope zapošljavanja, izražen u postotnim bodovima, ostvaren je u Koprivničko-križevačkoj, Požeško-slavonskoj i Bjelovarsko-bilogorskoj županiji. Može se primijetiti da je riječ o županijama koje su imale relativno nisku stopu zapošljavanja na početku promatranog razdoblja. Do povećanja stope zapošljavanja ne mora doći samo

Županija	Stopa zapošljavanja (%)			
	2015.	2016.	2017.	2018.
Zagrebačka	37,2	38,8	40,3	42,5
Krapinsko-zagorska	41,9	42,6	42,2	46,8
Sisačko-moslavačka	32,5	34,3	36,2	39,4
Karlovačka	34,8	37,1	40,1	41,5
Varaždinska	45,2	45,5	45,3	49,9
Koprivničko-križevačka	38,8	43,0	45,7	48,8
Bjelovarsko-bilogorska	37,6	39,5	41,8	46,6
Primorsko-goranska	39,5	42,1	40,5	43,5
Ličko-senjska	39,2	40,3	44,5	43,3
Virovitičko-podravska	35,8	36,8	38,6	40,7
Požeško-slavonska	36,6	40,9	41,9	46,5
Brodsko-posavska	33,1	36,4	36,9	39,9
Zadarska	37,2	38,7	41,4	43,6
Osječko-baranjska	34,9	37,2	38,3	41,9
Šibensko-kninska	40,2	42,7	45,7	44,0
Vukovarsko-srijemska	35,7	36,9	38,1	44,1
Splitsko-dalmatinska	35,7	37,8	40,3	39,3
Istarska	43,7	46,4	44,7	45,1
Dubrovačko-neretvanska	41,9	41,7	46,8	43,4
Međimurska	43,1	43,8	43,6	45,8
Grad Zagreb	35,3	36,6	37,4	38,8
Ukupno RH	37,1	38,9	40,2	42,1

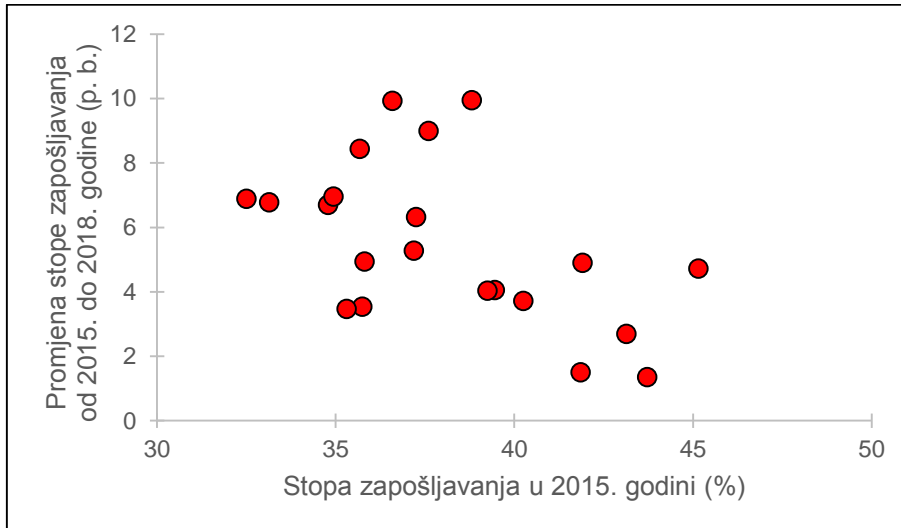
Tablica 2.1

Stopa zapošljavanja po godinama i po županijama

Izvor: HZZ; izračuni autora.

zbog povećanog zapošljavanja, već može doći i zbog smanjenog broja nezaposlenih na početku godine, posebno dugotrajno nezaposlenih.

Sljedeća slika potvrđuje prethodno zapažanje da su županije koje su na početku promatranog razdoblja imale relativno nisku stopu zapošljavanja ostvarile uglavnom veći porast stope zapošljavanja tijekom tog razdoblja, premda prikazani odnos nije osobito čvrst. Među značajnije izuzetke spadaju Grad Zagreb i Splitsko-dalmatinska županija. U njima je porast stope zapošljavanja bio mali iako njezina vrijednost na početku promatranog razdoblja nije bila velika. Štoviše, porast stope zapošljavanja u Gradu Zagrebu bio je tako mali da je u 2018. godini postao županija s najnižom stopom zapošljavanja.

Slika 2.1

Odnos između početne stope zapošljavanja i njezine promjene po županijama

Izvor: HZZ; izračuni autora.

Može se zaključiti, dakle, da se u razdoblju od 2015. do 2018. godine stopa zapošljavanja značajno povećala u svim županijama, s tendencijom da je porast bio veći u onim županijama u kojima je bila niska na početku promatranog razdoblja.

2.2 Relativan opseg ulaska u mjere

Opseg ulaska u aktivne mjere politike zapošljavanja također je moguće prikazati s obzirom na broj nezaposlenih osoba koje su tijekom godine tražile zaposlenje:

opseg ulaska u mjere = novouključeni u mjere / (nezaposleni početkom godine + novoprijavljeni tijekom godine)

U sljedećoj tablici prikazani su podatci o relativnom opsegu ulaska u mjere po županijama od 2015. do 2018. godine. Uočljivo je da se opseg ulaska u mjere tijekom promatranog razdoblja povećao u svim županijama. Ako se promjena mjeri postotnim bodovima, najveći porast opsega ulaska u mjere zabilježen je u Istarskoj, Krapinsko-zagorskoj i Međimurskoj županiji. Takvo povećanje u te tri županije dovelo ih je do toga da zauzimaju prva tri mjesta prema visini relativnog opsega ulaska u mjere u 2018. godini. Najveći je opseg ulaska u mjere imala Istarska županija u iznosu 15,8 posto, zatim Međimurska županija u iznosu 15,7 posto te Krapinsko-zagorska županija u iznosu 13,9 posto. Na dnu ljestvice nalazile su se Splitsko-dalmatinska županija sa 6,3 posto, Brodsko-posavska županija sa 6,6 posto i Zagrebačka županija s 5,6 posto. Riječ je, dakle, o veoma velikim razlikama između županija.

Županija	Relativan broj novouključenih u mjere (%)			
	2015.	2016.	2017.	2018.
Zagrebačka	3,8	4,3	5,0	5,6
Krapinsko-zagorska	8,2	8,4	8,6	13,9
Sisačko-moslavačka	4,8	5,8	5,7	8,4
Karlovačka	5,1	6,2	6,9	8,3
Varaždinska	8,6	8,4	8,4	11,4
Koprivničko-križevačka	7,1	8,0	8,4	10,9
Bjelovarsko-bilogorska	5,0	5,3	6,6	9,5
Primorsko-goranska	6,4	6,0	6,5	8,9
Ličko-senjska	5,9	6,4	8,9	8,4
Virovitičko-podravska	5,7	5,6	7,3	9,2
Požeško-slavonska	6,6	7,0	7,1	8,9
Brodsko-posavska	6,4	6,4	6,0	6,6
Zadarska	6,3	6,2	6,1	7,9
Osječko-baranjska	6,0	7,3	8,4	8,4
Šibensko-kninska	4,9	5,2	8,5	7,1
Vukovarsko-srijemska	6,5	5,6	6,9	8,1
Splitsko-dalmatinska	4,7	4,8	6,6	6,3
Istarska	8,7	9,2	13,0	15,8
Dubrovačko-neretvanska	6,0	6,5	10,4	7,7
Međimurska	10,9	10,5	10,4	15,7
Grad Zagreb	10,8	9,6	10,0	11,9
Ukupno RH	6,6	6,7	7,7	8,9

Izvor: HZZ; izračuni autora.

Tablica 2.2

Relativan opseg ulaska u mjere po godinama i po županijama

2.3 Sastavnice stope zapošljavanja i relativnog opsega ulaska u mjere

Kao što je prethodno napomenuto, stopa zapošljavanja omjer je broja zaposlenih i zbroja nezaposlenih početkom godine te novoprijavljenih tijekom godine. Riječ je, dakle, o sastavnicama stope zapošljavanja u podatkovnom smislu riječi.

Stoga je u sljedećoj tablici prikazan broj zaposlenih koji uključuje zapošljavanje po svim osnovama, uključujući i ulazak u stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa te različite oblike samozapošljavanja, u razdoblju od 2015. do 2018. godine. Uočljivo je da se u svim županijama broj zaposlenih značajno smanjio tijekom promatranog razdoblja.

Podatci prikazani poslije toga odnose se na broj nezaposlenih krajem prethodne godine odnosno početkom promatrane godine. U ovom je slučaju također uočljiv izrazit pad. Nezaposlenost se značajno smanjila u svim županijama.

Broj novoprijavljenih na evidenciju nezaposlenih također je zabilježio smanjenje u svakoj županiji. Tijekom promatranog je razdoblja, dakle, došlo ne samo do opadanja broja nezaposlenih, već i do opadanja priljeva u nezaposlenost.

Naposlijetku, broj novouključenih u aktivne mjere politike zapošljavanja također se smanjivao tijekom razdoblja od 2015. do 2018. godine, barem u većini županija. Izuzetak su neke županije s relativno malim brojem novouključenih.

Županija	Broj zaposlenih tijekom godine			
	2015.	2016.	2017.	2018.
Zagrebačka	12.738	11.546	9.843	8.124
Krapinsko-zagorska	6.261	5.435	4.356	3.803
Sisačko-moslavačka	10.668	10.475	9.597	8.850
Karlovačka	6.406	6.103	5.595	4.656
Varaždinska	8.552	7.130	5.724	4.851
Koprivničko-križevačka	5.865	5.716	4.923	3.994
Bjelovarsko-bilogorska	8.799	8.330	7.480	6.726
Primorsko-goranska	15.032	13.888	11.288	10.189
Ličko-senjska	2.942	2.887	2.827	2.299
Virovitičko-podravska	6.579	6.106	5.806	5.196
Požeško-slavonska	4.527	4.510	4.117	3.956
Brodsko-posavska	9.295	8.934	7.639	7.128
Zadarska	8.441	7.823	7.380	6.704
Osječko-baranjska	22.188	21.435	19.954	18.825
Šibensko-kninska	7.034	7.256	7.053	6.008
Vukovarsko-srijemska	13.036	11.994	11.017	10.839
Splitsko-dalmatinska	30.213	29.930	29.140	25.609
Istarska	10.410	9.361	7.282	6.631
Dubrovačko-neretvanska	8.291	7.774	7.936	6.596
Međimurska	5.755	5.097	4.237	3.484
Grad Zagreb	29.467	27.104	23.626	19.952
Ukupno RH	232.499	218.834	196.820	174.420

Izvor: HZZ.

Tablica 2.3.1

Broj zaposlenih po godinama i po županijama

Županija	Broj nezaposlenih početkom godine			
	2015.	2016.	2017.	2018.
Zagrebačka	16.752	14.686	11.058	7.742
Krapinsko-zagorska	7.296	6.215	4.526	3.430
Sisačko-moslavačka	19.640	17.599	15.553	12.430
Karlovačka	10.556	9.310	7.316	5.441
Varaždinska	8.624	6.717	5.063	3.652
Koprivničko-križevačka	7.258	6.048	4.456	3.079
Bjelovarsko-bilogorska	13.143	11.293	9.090	6.868
Primorsko-goranska	17.971	16.033	12.517	9.831
Ličko-senjska	3.794	3.743	3.262	2.510
Virovitičko-podravska	9.492	9.098	7.807	6.225
Požeško-slavonska	5.884	5.228	4.275	3.653
Brodsko-posavska	13.902	12.055	10.102	8.547
Zadarska	9.838	8.895	7.691	6.339
Osječko-baranjska	34.940	32.133	27.272	22.773
Šibensko-kninska	8.202	7.922	7.210	5.574
Vukovarsko-srijemska	18.978	16.722	14.206	11.514
Splitsko-dalmatinska	45.115	42.102	37.003	31.077
Istarska	8.761	8.044	6.014	4.997
Dubrovačko-neretvanska	9.246	8.943	7.635	6.300
Međimurska	6.237	5.219	4.254	2.928
Grad Zagreb	41.134	37.463	30.307	22.453
Ukupno RH	316.763	285.468	236.617	187.363

Izvor: HZZ.

Tablica 2.3.2

Broj nezaposlenih po godinama i po županijama

Županija	Broj novoprijavljenih tijekom godine			
	2015.	2016.	2017.	2018.
Zagrebačka	17.508	15.045	13.347	11.389
Krapinsko-zagorska	7.644	6.533	5.795	4.695
Sisačko-moslavačka	13.187	12.968	10.994	10.037
Karlovačka	7.861	7.122	6.653	5.783
Varaždinska	10.317	8.955	7.564	6.074
Koprivničko-križevačka	7.857	7.244	6.323	5.113
Bjelovarsko-bilogorska	10.263	9.789	8.816	7.570
Primorsko-goranska	20.131	16.919	15.327	13.585
Ličko-senjska	3.703	3.413	3.086	2.802
Virovitičko-podravska	8.883	7.513	7.253	6.528
Požeško-slavonska	6.492	5.803	5.556	4.853
Brodsko-posavska	14.154	12.471	10.613	9.313
Zadarska	12.827	11.327	10.135	9.050
Osječko-baranjska	28.566	25.525	24.881	22.158
Šibensko-kninska	9.275	9.054	8.226	8.091
Vukovarsko-srijemska	17.571	15.819	14.723	13.058
Splitsko-dalmatinska	39.411	37.089	35.393	34.108
Istarska	15.052	12.142	10.268	9.715
Dubrovačko-neretvanska	10.563	9.714	9.321	8.913
Međimurska	7.106	6.415	5.463	4.675
Grad Zagreb	42.330	36.636	32.829	28.999
Ukupno RH	310.701	277.496	252.566	226.509

Izvor: HZZ.

Tablica 2.3.3

Broj novoprijavljenih nezaposlenih po godinama i po županijama

Županija	Broj novouključenih u mjere tijekom godine			
	2015.	2016.	2017.	2018.
Zagrebačka	1.317	1.282	1.223	1.065
Krapinsko-zagorska	1.218	1.065	885	1.130
Sisačko-moslavačka	1.575	1.761	1.510	1.892
Karlovačka	936	1.026	968	931
Varaždinska	1.630	1.313	1.063	1.104
Koprivničko-križevačka	1.069	1.067	907	889
Bjelovarsko-bilogorska	1.170	1.124	1.184	1.372
Primorsko-goranska	2.452	1.968	1.799	2.076
Ličko-senjska	444	456	566	448
Virovitičko-podravska	1.056	922	1.101	1.173
Požeško-slavonska	813	773	698	760
Brodsko-posavska	1.784	1.560	1.233	1.187
Zadarska	1.424	1.262	1.080	1.223
Osječko-baranjska	3.819	4.196	4.368	3.785
Šibensko-kninska	852	887	1.317	977
Vukovarsko-srijemska	2.386	1.817	2.004	1.985
Splitsko-dalmatinska	3.971	3.824	4.777	4.119
Istarska	2.063	1.850	2.112	2.326
Dubrovačko-neretvanska	1.192	1.212	1.764	1.166
Međimurska	1.448	1.223	1.015	1.190
Grad Zagreb	8.976	7.119	6.333	6.137
Ukupno RH	41.595	37.707	37.907	36.935

Izvor: HZZ.

Tablica 2.3.4

Broj novouključenih u mjere po godinama i po županijama

3 Brzina zapošljavanja po županijama, ukupno i prema razini obrazovanja

3.1 Brzina zapošljavanja po županijama

Kao pokazatelj brzine zapošljavanja može poslužiti relativan broj zaposlenih u kratkome roku. Stoga je u sljedećoj tablici prikazan broj novoprijavljenih nezaposlenih i, od njih, broj zaposlenih temeljem sklapanja radnog odnosa u roku od 6 mjeseci nakon prijave, po županijama. Ovdje je potrebno napomenuti da je do zapošljavanja moglo doći i izvan županije na kojoj je osoba bila registrirana kao nezaposlena. Vrijednost prikazanog pokazatelja govori, dakle, koliko se nezaposlenih osoba zaposlilo temeljem radnoga odnosa u relativno kratkom roku nakon prijave na evidenciju nezaposlenih. Broj novoprijavljenih odnosi se na razdoblje od 7. mjeseca 2017. do 6. mjeseca 2018. godine.

Županija	Broj novo-prijavljenih	Broj zaposlenih u roku od 6 mj.	Omjer (%)
Zagrebačka	12.429	5.599	45,0
Krapinsko-zagorska	5.285	2.687	50,8
Sisačko-moslavačka	10.930	5.209	47,7
Karlovačka	6.531	3.226	49,4
Varaždinska	6.915	3.641	52,7
Koprivničko-križevačka	5.822	2.860	49,1
Bjelovarsko-bilogorska	8.370	4.352	52,0
Primorsko-goranska	14.992	7.476	49,9
Ličko-senjska	3.049	1.528	50,1
Virovitičko-podravska	7.070	3.285	46,5
Požeško-slavonska	5.458	2.658	48,7
Brodsko-posavska	10.478	4.597	43,9
Zadarska	9.895	4.972	50,2
Osječko-baranjska	24.831	11.238	45,3
Šibensko-kninska	8.572	4.342	50,7
Vukovarsko-srijemska	14.732	6.916	46,9
Splitsko-dalmatinska	35.698	17.508	49,0
Istarska	9.935	5.279	53,1
Dubrovačko-neretvanska	9.479	5.146	54,3
Međimurska	5.021	2.445	48,7
Grad Zagreb	31.140	12.560	40,3
Ukupno RH	246.632	117.524	47,7

Izvor: HZZ, izračuni autora.

Tablica 3.1

Relativan broj zaposlenih u kratkom roku po županijama

Najveći omjer zaposlenih u kratkom roku imali su Dubrovačko-neretvanska i Istarska županija, što nije neobično s obzirom na velik udio zapošljavanja u ugostiteljstvu u tim županijama. Međutim, pri vrhu ljestvice po brzini zapošljavanja bile su Varaždinska i Bjelovarsko-bilogorska županija, u kojima ne dominiraju ugostiteljske djelatnosti. Nasuprot tome, daleko najniži omjer zaposlenih u kratkom roku imao je Grad Zagreb. Razlika u omjeru između županije s najvišom vrijednosti i županije s najnižom vrijednosti iznosi 14 postotnih bodova. Između županija, dakle, postoje veoma značajne razlike u brzini zapošljavanja. Prilikom tumačenja navedenih podataka treba imati u vidu da se oni odnose na zapošljavanje samo registriranih nezaposlenih osoba.

3.2 Brzina zapošljavanja prema razini obrazovanja i po županijama

U nastavku je prikazana brzina zapošljavanja u županijama prema razini obrazovanja. Ponovno je potrebno napomenuti da je do zapošljavanja moglo doći izvan županije u kojoj je osoba bila registrirana kao nezaposlena. Prva tablica prikazuje podatke o broju novoprijavljenih i zaposlenih u kratkom roku bez škole odnosno s nezavršenom osnovnom školom. Uočljivo je da je riječ o malim brojevima te da stoga dobivenim rezultatima ne treba pridavati veliku težinu. Unatoč tome, zanimljiva je činjenica da su se osobe bez škole ili s nezavršenom osnovnom školom najbrže zapošljavale u Dubrovačko-neretvanskoj i Zadarskoj županiji. Razvijena ugostiteljska djelatnost u tim županijama očito pruža prilike za zapošljavanje osoba koje nisu završile nikakvo formalno obrazovanje.

Županija	Broj novo-prijavljenih	Broj zaposlenih u roku od 6 mj.	Omjer (%)
Zagrebačka	384	82	21,4
Krapinsko-zagorska	135	36	26,7
Sisačko-moslavačka	568	135	23,8
Karlovačka	213	42	19,7
Varaždinska	273	60	22,0
Koprivničko-križevačka	308	71	23,1
Bjelovarsko-bilogorska	279	78	28,0
Primorsko-goranska	481	148	30,8
Ličko-senjska	87	14	16,1
Virovitičko-podravska	191	38	19,9
Požeško-slavonska	197	51	25,9
Brodsko-posavska	569	141	24,8
Zadarska	122	46	37,7
Osječko-baranjska	1.186	212	17,9
Šibensko-kninska	323	97	30,0
Vukovarsko-srijemska	179	43	24,0
Splitsko-dalmatinska	178	54	30,3
Istarska	332	96	28,9
Dubrovačko-neretvanska	47	19	40,4
Međimurska	448	65	14,5
Grad Zagreb	1.919	380	19,8
Ukupno RH	8.419	1.908	22,7

Izvor: HZZ, izračuni autora.

Tablica 3.2.1

Relativan broj zaposlenih u kratkom roku bez škole i s nezavršenom osnovnom školom po županijama

Vrijednosti pokazatelja brzine zapošljavanja osoba sa završenom osnovnom školom prikazane su u sljedećoj tablici. Broj osoba koje imaju završenu osnovnu školu znatno je veći od broja osoba koje nisu završile tu razinu obrazovanja. Po visini spomenutog pokazatelja predvodile su Bjelovarsko-bilogorska i Varaždinska županija, a zatim su slijedile Dubrovačko-neretvanska i Istarska županija te Primorsko-goranska i Zadarska županija. Relativno brzom zapošljavanju osoba sa samo osnovnim obrazovanjem u prve dvije županije pridonosila je prerađivačka industrija, a u sljedeće četiri županije ugostiteljske djelatnosti. I u ovom je slučaju, dakle, očigledno da razvijena ugostiteljska djelatnost pruža značajne prilike za zapošljavanje osobama s niskom razinom obrazovanja odnosno osobama koje nemaju strukovno obrazovanje.

Županija	Broj novo-prijavljenih	Broj zaposlenih u roku od 6 mj.	Omjer (%)
Zagrebačka	1.644	604	36,7
Krapinsko-zagorska	699	299	42,8
Sisačko-moslavačka	1.918	709	37,0
Karlovačka	944	369	39,1
Varaždinska	999	491	49,1
Koprivničko-križevačka	1.042	439	42,1
Bjelovarsko-bilogorska	1.733	880	50,8
Primorsko-goranska	1.694	783	46,2
Ličko-senjska	489	213	43,6
Virovitičko-podravska	1.583	706	44,6
Požeško-slavonska	740	311	42,0
Brodsko-posavska	1.623	603	37,2
Zadarska	1.260	579	46,0
Osječko-baranjska	3.967	1.524	38,4
Šibensko-kninska	1.116	505	45,3
Vukovarsko-srijemska	2.710	1.116	41,2
Splitsko-dalmatinska	3.813	1.482	38,9
Istarska	1.524	719	47,2
Dubrovačko-neretvanska	1.446	696	48,1
Međimurska	902	351	38,9
Grad Zagreb	2.769	896	32,4
Ukupno RH	34.615	14.275	41,2

Izvor: HZZ, izračuni autora.

Što se tiče osoba koje su završile strukovno obrazovanje, u sljedećoj su tablici podatci o broju novoprijavljenih koji su završili dvogodišnje ili trogodišnje strukovno obrazovanje odnosno obrazovanje za KV i VKV radnike. Po brzini zapošljavanja predvodile su Dubrovačko-neretvanska i Istarska županija, što je također posljedica utjecaja razvijene ugostiteljske djelatnosti u tim županijama. Visoka brzina zapošljavanja spomenute skupine osoba zabilježena je još u Bjelovarsko-bilogorskoj i Međimurskoj županiji. Nasuprot tome, veoma sporo zapošljavanje zabilježeno je u Gradu Zagrebu. Ovdje je potrebno ponoviti da prilikom tumačenja navedenih podataka treba imati u vidu kako se oni odnose na zapošljavanje temeljem sklapanja radnog odnosa samo onih osoba koje su se prije toga registrirale kao nezaposlene.

Podatci o brzini zapošljavanja osoba koje su završile četverogodišnje ili petogodišnje strukovno srednjoškolsko obrazovanje prikazani su u nastavku. Po visini spomenutog pokazatelja predvodile su, kao i u prethodnom slučaju, Dubrovačko-neretvanska i Istarska županija, a slijedile su ih Varaždinska, Krapinsko-zagorska i Šibenska županija.

Posebno su prikazani podatci za osobe koje su završile gimnazijsko obrazovanje. Budući da je i u ovome slučaju riječ o relativnom malom broju novoprijavljenih i zaposlenih, posebno u manjim županijama, vrijednostima dobivenog pokazatelja ne treba pridavati preveliku težinu. Najveći udio zaposlenih u kratkome roku zabilježen je u Koprivničko-križevačkoj, Varaždinskoj i Istarskoj županiji.

Slijede vrijednosti pokazatelja brzog zapošljavanja za osobe koje su završile višu školu, stručni studij ili prvi stupanj fakulteta. Najveći opseg brzog zapošljavanja imala je Međimurska, Istarska i Sisačko-moslavačka županija.

Tablica 3.2.2

Relativan broj zaposlenih u kratkom roku s osnovnom školom po županijama

Županija	Broj novo-prijavljenih	Broj zaposlenih u roku od 6 mj.	Omjer (%)
Zagrebačka	3.922	1.818	46,4
Krapinsko-zagorska	1.809	933	51,6
Sisačko-moslavačka	3.785	1.941	51,3
Karlovačka	2.219	1.160	52,3
Varaždinska	2.086	1.125	53,9
Koprivničko-križevačka	1.917	1.003	52,3
Bjelovarsko-bilogorska	3.125	1.709	54,7
Primorsko-goranska	4.171	2.204	52,8
Ličko-senjska	1.052	578	54,9
Virovitičko-podravska	2.524	1.214	48,1
Požeško-slavonska	1.949	1.041	53,4
Brodsko-posavska	4.042	1.859	46,0
Zadarska	2.688	1.331	49,5
Osječko-baranjska	7.457	3.530	47,3
Šibensko-kninska	3.070	1.582	51,5
Vukovarsko-srijemska	5.112	2.475	48,4
Splitsko-dalmatinska	11.478	5.619	49,0
Istarska	2.989	1.644	55,0
Dubrovačko-neretvanska	3.208	1.766	55,0
Međimurska	1.413	767	54,3
Grad Zagreb	6.110	2.658	43,5
Ukupno RH	76.126	37.957	49,9

Izvor: HZZ, izračuni autora.

Tablica 3.2.3

Relativan broj zaposlenih u kratkom roku s dvogodišnjom ili trogodišnjom strukovnom školom po županijama

Županija	Broj novo-prijavljenih	Broj zaposlenih u roku od 6 mj.	Omjer (%)
Zagrebačka	3.628	1.686	46,5
Krapinsko-zagorska	1.529	801	52,4
Sisačko-moslavačka	3.112	1.555	50,0
Karlovačka	1.821	938	51,5
Varaždinska	1.922	1.040	54,1
Koprivničko-križevačka	1.435	736	51,3
Bjelovarsko-bilogorska	2.165	1.121	51,8
Primorsko-goranska	4.293	2.106	49,1
Ličko-senjska	820	412	50,2
Virovitičko-podravska	1.849	879	47,5
Požeško-slavonska	1.665	785	47,1
Brodsko-posavska	2.733	1.226	44,9
Zadarska	2.934	1.470	50,1
Osječko-baranjska	7.296	3.553	48,7
Šibensko-kninska	2.304	1.205	52,3
Vukovarsko-srijemska	4.498	2.149	47,8
Splitsko-dalmatinska	10.309	4.955	48,1
Istarska	2.768	1.502	54,3
Dubrovačko-neretvanska	2.726	1.561	57,3
Međimurska	1.114	599	53,8
Grad Zagreb	7.859	3.312	42,1
Ukupno RH	68.780	33.591	48,8

Izvor: HZZ, izračuni autora.

Tablica 3.2.4

Relativan broj zaposlenih u kratkom roku s četverogodišnjom strukovnom školom po županijama

Županija	Broj novo-prijavljenih	Broj zaposlenih u roku od 6 mj.	Omjer (%)
Zagrebačka	458	188	41,0
Krapinsko-zagorska	137	67	48,9
Sisačko-moslavačka	316	151	47,8
Karlovačka	195	90	46,2
Varaždinska	225	116	51,6
Koprivničko-križevačka	185	100	54,1
Bjelovarsko-bilogorska	200	81	40,5
Primorsko-goranska	560	252	45,0
Ličko-senjska	115	55	47,8
Virovitičko-podravska	215	89	41,4
Požeško-slavonska	133	66	49,6
Brodsko-posavska	257	101	39,3
Zadarska	512	232	45,3
Osječko-baranjska	1.107	463	41,8
Šibensko-kninska	241	119	49,4
Vukovarsko-srijemska	426	207	48,6
Splitsko-dalmatinska	1.487	661	44,5
Istarska	438	225	51,4
Dubrovačko-neretvanska	336	160	47,6
Međimurska	135	64	47,4
Grad Zagreb	1.840	627	34,1
Ukupno RH	9.518	4.114	43,2

Izvor: HZZ, izračuni autora.

Tablica 3.2.5

Relativan broj zaposlenih u kratkom roku s gimnazijom po županijama

Županija	Broj novo-prijavljenih	Broj zaposlenih u roku od 6 mj.	Omjer (%)
Zagrebačka	1.044	502	48,1
Krapinsko-zagorska	443	247	55,8
Sisačko-moslavačka	647	378	58,4
Karlovačka	606	315	52,0
Varaždinska	618	353	57,1
Koprivničko-križevačka	418	217	51,9
Bjelovarsko-bilogorska	451	243	53,9
Primorsko-goranska	1.343	720	53,6
Ličko-senjska	254	127	50,0
Virovitičko-podravska	340	166	48,8
Požeško-slavonska	371	178	48,0
Brodsko-posavska	576	278	48,3
Zadarska	918	482	52,5
Osječko-baranjska	1.252	567	45,3
Šibensko-kninska	754	398	52,8
Vukovarsko-srijemska	861	399	46,3
Splitsko-dalmatinska	3.466	1.822	52,6
Istarska	758	443	58,4
Dubrovačko-neretvanska	722	395	54,7
Međimurska	473	277	58,6
Grad Zagreb	3.545	1.448	40,8
Ukupno RH	19.860	9.955	50,1

Izvor: HZZ, izračuni autora.

Tablica 3.2.6

Relativan broj zaposlenih u kratkom roku s višom školom, stručnim studijem ili prvim stupnjem fakulteta po županijama

Naposljetku, u zadnjoj je tablici prikazan omjer zaposlenih u kratkom roku i novoprijavljenih koji su završili drugi stupanj fakulteta ili akademije, ili još više obrazovanje. Visoko obrazovane osobe najbrže su se zapošljavale u Međimurskoj, Splitsko-dalmatinskoj, Karlovačkoj i Sisačko-moslavačkoj županiji. Spomenuta skupina osoba najsporije se zapošljavala u Gradu Zagrebu. I u ovom slučaju potrebno je napomenuti kako je prilikom tumačenja navedenih podataka potrebno imati u vidu da oni prikazuju zapošljavanje samo onih osoba koje su prethodno bile registrirane kao nezaposlene.

Županija	Broj novo-prijavljenih	Broj zaposlenih u roku od 6 mj.	Omjer (%)
Zagrebačka	1.349	719	53,3
Krapinsko-zagorska	533	304	57,0
Sisačko-moslavačka	584	340	58,2
Karlovačka	533	312	58,5
Varaždinska	792	456	57,6
Koprivničko-križevačka	517	294	56,9
Bjelovarsko-bilogorska	417	240	57,6
Primorsko-goranska	2.450	1.263	51,6
Ličko-senjska	232	129	55,6
Virovitičko-podravska	368	193	52,4
Požeško-slavonska	403	226	56,1
Brodsko-posavska	678	389	57,4
Zadarska	1.461	832	56,9
Osječko-baranjska	2.566	1.389	54,1
Šibensko-kninska	764	436	57,1
Vukovarsko-srijemska	946	527	55,7
Splitsko-dalmatinska	4.967	2.915	58,7
Istarska	1.126	650	57,7
Dubrovačko-neretvanska	994	549	55,2
Međimurska	536	322	60,1
Grad Zagreb	7.098	3.239	45,6
Ukupno RH	29.314	15.724	53,6

Izvor: HZZ, izračuni autora.

Na osnovi prikazanih podataka o omjeru broja zaposlenih temeljem sklapanja radnog odnosa u kratkome roku i ukupnog broja novoprijavljenih, može se zaključiti da između različitih razina obrazovanja postoje sličnosti u poretku županija prema brzini zapošljavanja, posebno u pogledu onih županija koje se nalaze na vrhu ili pri vrhu ljestvice, te da na gotovo svim razinama obrazovanja predvode često iste obalne i kontinentalne županije.

Tablica 3.2.7

Relativan broj zaposlenih u kratkom roku s fakultetom, magisterijem ili doktoratom po županijama

4 Stopa nezaposlenosti i njezina promjena po županijama

4.1 Razina i promjena stope nezaposlenosti po županijama

Stopa nezaposlenosti je udio nezaposlenih u zbroju zaposlenih i nezaposlenih. U sljedećoj tablici prikazana je stopa nezaposlenosti po županijama u 2015. i 2018. godini te njezina promjena. Stopa nezaposlenosti izračunana je na temelju podataka o prosječnom godišnjem broju zaposlenih osiguranika mirovinskog osiguranja i podataka o prosječnom godišnjem broju registriranih nezaposlenih. Prilikom tumačenja prikazanih podataka po županijama potrebno je imati u vidu da su zaposleni prikazani prema mjestu rada, a nezaposleni prema mjestu stanovanja, što u slučaju pojedinih županija može davati djelomično iskrivljenu sliku o stopi nezaposlenosti.

Županija	Stopa nezaposlenosti (%)		Promjena (p. b.)	
	Godina	2015.		2018.
Zagrebačka		18,4	7,8	-10,6
Krapinsko-zagorska		16,0	7,0	-9,0
Sisačko-moslavačka		32,5	21,0	-11,5
Karlovačka		22,3	11,2	-11,1
Varaždinska		10,9	4,6	-6,2
Koprivničko-križevačka		16,5	6,7	-9,8
Bjelovarsko-bilogorska		27,9	15,1	-12,8
Primorsko-goranska		12,4	6,5	-5,9
Ličko-senjska		19,7	11,7	-8,0
Virovitičko-podravska		32,3	20,1	-12,2
Požeško-slavonska		22,7	13,1	-9,6
Brodsko-posavska		26,8	15,6	-11,2
Zadarska		14,3	8,1	-6,2
Osječko-baranjska		28,4	18,1	-10,3
Šibensko-kninska		19,5	12,2	-7,4
Vukovarsko-srijemska		30,3	17,6	-12,7
Splitsko-dalmatinska		22,0	14,3	-7,7
Istarska		7,5	3,7	-3,8
Dubrovačko-neretvanska		15,9	9,7	-6,3
Međimurska		12,6	5,7	-6,9
Grad Zagreb		8,4	4,2	-4,2
Ukupno RH		16,7	9,2	-7,5

Izvor: HZZ, HZMO, izračuni autora.

Najnižu stopu nezaposlenosti u 2015. i 2018. godini imala je Istarska županija, a zatim je slijedio Grad Zagreb. Podatke za Grad Zagreb treba uzimati s rezervom iz prethodno spomenutog razloga. U Gradu Zagrebu vjerojatno radi značajan broj osoba koje ne stanuju na njegovom području. Najveću stopu nezaposlenosti u 2015. i 2018. godini imale su Sisačko-moslavačka i Virovitičko-podravska županija. Uočljivo je, dakle, da je relativan poredak županija po visini stope nezaposlenosti ostao u dobroj mjeri sličan. Slika u nastavku prikazuje poredak županija prema stopi nezaposlenosti u 2018. godini.

Tablica 4.1

Stopa nezaposlenosti i njezina promjena po županijama

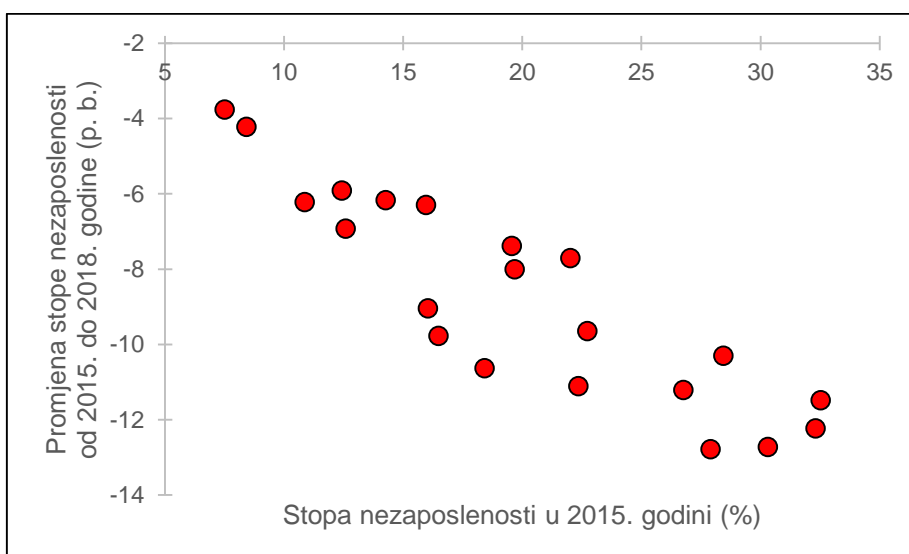
Slika 4.1

Stopa nezaposlenosti u 2018. godini po županijama (%)

Izvor: HZZ, HZMO, izračuni autora.

4.2 Odnos između početne razine stope nezaposlenosti i njezine promjene po županijama

U razdoblju od 2014. do 2018. godine došlo je do smanjenja stope nezaposlenosti u svim županijama. Ako se promjena stope nezaposlenosti mjeri postotnim bodovima, najveći pad zabilježen je u Bjelovarsko-bilogorskoj i Vukovarsko-srijemskoj županiji. Odnos između početne stope nezaposlenosti i iznosa njezina smanjenja prikazan je na sljedećoj slici. Uočljiv je čvrst negativan odnos – što je stopa nezaposlenosti bila veća, to je njezino smanjenje bilo izrazitije.

Slika 4.2

Odnos između početne stope nezaposlenosti i njezine promjene po županijama

Izvor: HZZ, HZMO, izračuni autora.

Može se zaključiti da je opseg opadanja stope nezaposlenosti od 2015. do 2018. godini u velikoj mjeri bio određen njezinom početnom razinom.